МІСІОНАР

рік заснування 1897 № 10 (156) жовтень 2005

Український християнський часопис

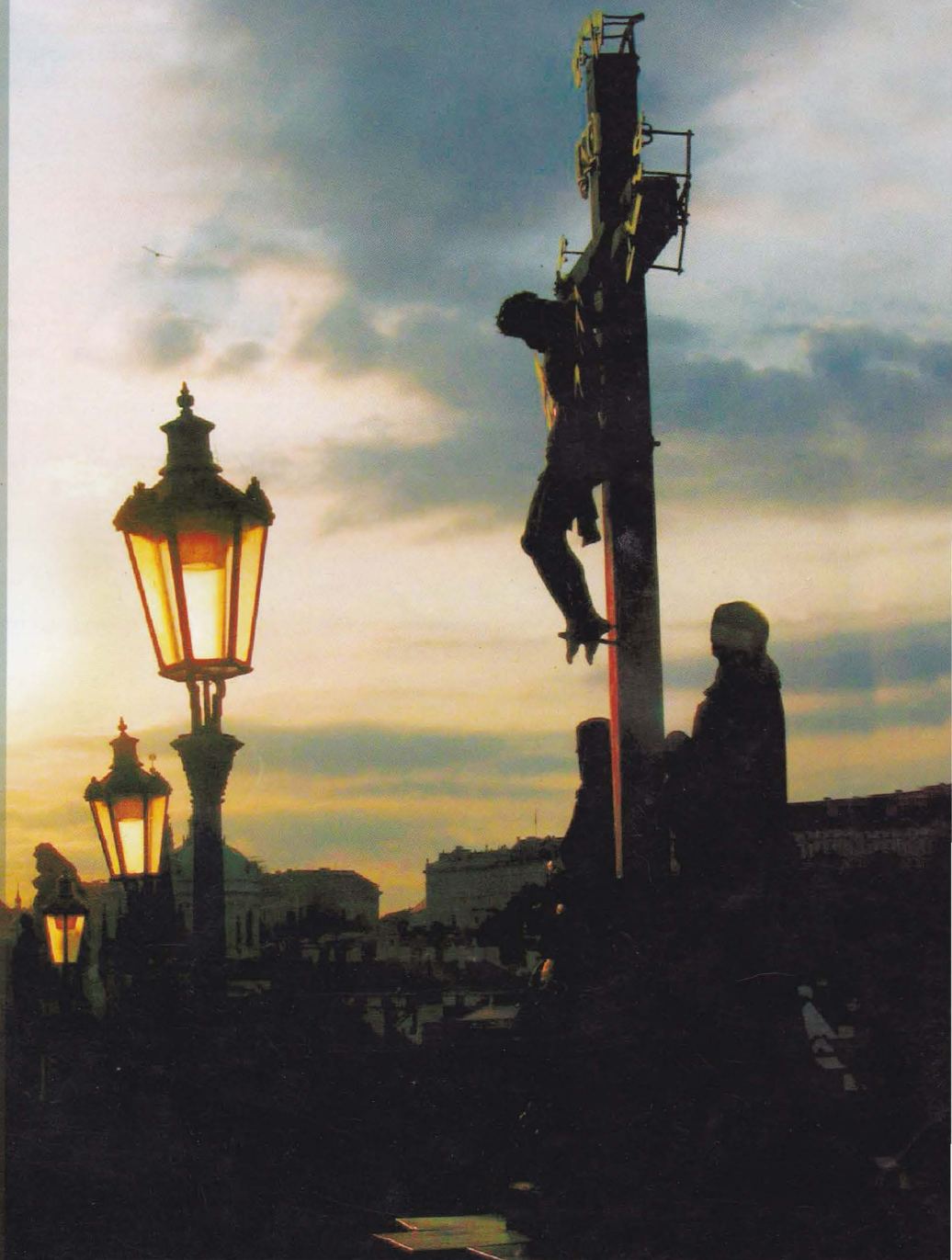

РЕДАКЦІЯ ЧАСОПИСУ "МІСІОНАР" ПРОПОНУЄ:

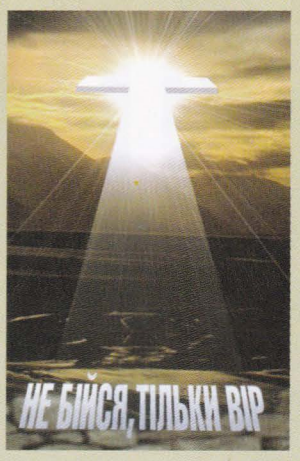

НЕ БІЙСЯ, ТІЛЬКИ ВІР *(життя і служіння ієромонаха Студійського Уставу Володимира Василя Вороновського)* / 3-тє видання, виправлене і доповнене). – Львів, 2005. – 92 с.

Подаємо вам книжку, у якій іде мова про ієромонаха Студита Василя Вороновського – людини великої сили духа. Завдяки молитві й свідченню цього жертвенного священика тисячі вірних як у часи підпілля, так і після відродження нашої Церкви ступили на шлях навернення і спасіння.

Адресоване це видання передусім хворим і знедоленим, котрі шукають ліку від своїх душевних та тілесних недуг і порятунку від наслідків дії злобної диявольської сили.

Анна Дирик. **МОГУТНЯ СИЛА МОЛИТВИ.** – Львів, 2005. – 80 с.

У цій книжці висвітлюється зміст інтерв'ю о. Йосафата Воротняка, ЧСВВ з її авторкою, яка вже протягом довшого часу володіє незвичайним даром бачення. Цей дар проявляється під час її молитовного спілкування з Богом, коли вона вимолює в Нього ласки для людей, що опинилися в різних скрутних життєвих обставинах. Подаються також факти допомоги багатьом людям.

Книжка адресована вдумливому читачеві, передусім такому, який беззаперечно віритьу Бога, Його справедливість і Його безмежне милосердя.

ВВП "МІСІОНЕР" ПРОПОНУЄ:

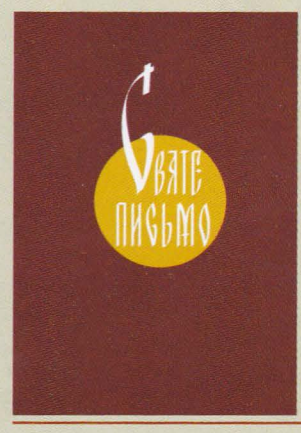

СВЯТЕ ПИСЬМО СТАРОГО ТА НОВОГО ЗАВІТУ. – Львів, 2005. – 1504 с., у тверд. паліт.

Святе Письмо Старого і Нового Завітів (Біблія) – це найважливіша книга для кожного християнина, який прагне йти дорогою досконалого, святого життя.

Біблія – це книга книг, невичерпне джерело Божої мудрості. У ній ми довідуємося про історію спасіння людського роду, об'явлену Господом Богом, і в цій історії шукаємо відповіді на власні актуальні духовні потреби.

Це видання Святого Письма, перекладене гарною українською мовою, може стати чудовим релігійним подарунком для тих, хто ще не знайшов своєї дороги до пристані вічної і потребує духовної підтримки від інших.

Передплачуйте християнський часопис "МІСІОНАР"
І ВИ ЗНАЙДЕТЕ ДУХОВНОГО ПРИЯТЕЛЯ, ЯКИЙ ДОПОМОЖЕ ЗРОСТИ У СВ. ВІРІ, ЗБІЛЬШИТЬ У СЕРЦІ ЛЮБОВ ДО БОГА І БЛИЖНІХ ТА РОЗРАДИТЬ У ХВИЛИНІ СМУТКУ!
Передплатний індекс – 23959
Вартість передплати:
на 1 місяць – 1 грн. 78 коп., на 3 місяці – 5 грн.

Слава Ісусу Христу!

На свято першого дзвінка довідався я про сумну статистику, що в 1995 р. в Україні було 7 млн. школярів, а вже в 2005 р. – лише 5,5 млн. Чи справді матеріальне зубожіння призвело до вимирання нашої нації?

Наш Божественний Спаситель назвав блаженними убогих духом, але убогі духом і бездуховні люди – це зовсім різні речі. Вважаю тут доречним описати одну життєву ситуацію. До священика підійшла молода пара. Він їх запитав: "Чи маєте дітей?". "Ні", – почув у відповідь. "Не можете мати?" – знову запитав. Чоловік каже: "Зарплати замало, будуть гроші, будуть і діти".

Душпастир довго намагався пояснити подружжю тісний зв'язок між вірою у Бога і виконуванням Його святих заповідей. Одна з них: "Множтеся і наповняйте землю".

Молода пара відстоювала далі свою позицію: "Отче, та життя сьогодні дороге, ми не хотіли би, аби наші діти так бідували, як ми". – "Але ж ви не належите до убогих. Ви набагато краще живете сьогодні, ніж ваші батьки, які вас привели на цей світ". – "Але нам цього замало", – почув вражаючу відповідь священик і чемно вибачився, бо настав час розпочати Богослужіння.

Молоді люди відійшли сумні. Священикові пригадався біблійний багатий юнак, який відійшов від Ісуса також сумним... Чимало таких подругів шукатимуть, на жаль, кращої долі десь за кордоном, але чи знайдуть її?

Минуло два роки. Хтось подзвонив у двері парафіяльного будинку до вже згаданого священика. Відчинивши двері, він впізнав молоду жінку, запросив у розмовницю і сказав: "Я пригадую вас, ви були з чоловіком і, напевно, прийшли мене просити, аби я охрестив вашу дитину". – "Ні, я прийшла, аби ви допомогли мені розлучитися. Мій чоловік поїхав на заробітки і вже більше не повертається". Священик скрушно похитав головою і мовив: "Так, дитино, ви матеріально збагатились, але духовно збідніли".

Нехай кожному з вас, які ще не вчинили фатальних помилок, цей приклад послужить спасенним засобом, а тим, які вже їх вчинили, дороговказом для виправлення. Ціле життя треба нам вчитися на прикладах – як добрих, так і злих, – але таким чином, щоб перші наслідувати, а останні оминати десятою дорогою.

о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

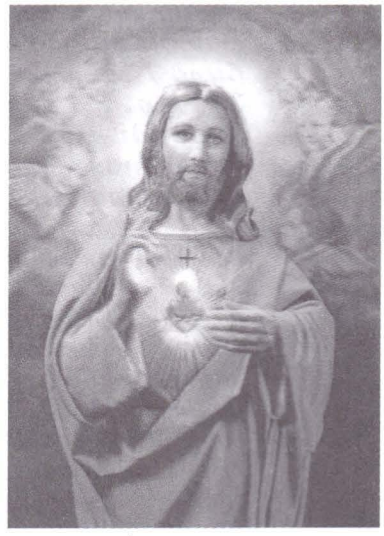

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЖОВТЕНЬ

(Поблагословлені Святішим Отцем)

ЗАГАЛЬНИЙ: ЩОБ ХРИСТИЯНИ НЕ ЗНЕОХОТИЛИСЯ ВИКЛИКАМИ ЗМАТЕРІАЛІЗОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА, АЛЕ З ПОВНОЮ ДОВІРОЮ ДАВАЛИ СВІДЧЕННЯ СВОЄЇ ВІРИ І НАДІЇ.

Людина не сотворена для того, щоб панувати, але щоб служити. Єдиний Пан, Якому варто служити – це Господь Бог. Тим часом зайняти становище пана напрошується також і диявол, якого Ісус у св. Євангелії називає мамоною. Христос чітко говорить, що неможливо служити двом панам: Богові й мамоні.

Коли якийсь хлопець або дівчина обирає у своєму житті монаший стан, то звичайно кажемо: "Пішов (-ла) служити Богові". Це не зовсім правильне розуміння, тому що всі інші християни, які не обрали монашого стану, також повинні служити Богові. Різниця між тими християнами, які склали обіт убожества, і тими, які його не склали, полягає у тому, що перші зреклися приватної власності, а всі інші мають право посідати матеріальні добра. Усіх християн об'єднує одна засада: ці добра не є метою християнина, а засобом для чинення добра.

Кожен християнин, який має надмір матеріальних дібр, повинен би дати тим, які мають їх обмаль. Іншими словами, жоден християнин не

повинен бути тісно прив'язаний до матеріальних дібр. Хто прив'язаний, той вже не вільний, а раб. Той, хто на все дивиться крізь призму матеріального зиску, не спроможний по-справжньому служити Богові. Тому Ісус Христос сказав категоричні слова: "Іди, продай все, що маєш, роздай бідним і йди вслід за Мною".

Ми, християни, повинні вірити у правдивість і доцільність Христових слів. Ми, християни, ніколи не повинні втрачати надію на Боже Провидіння, згіршатися і знеохочуватися викликами сучасного зматеріалізованого суспільства. Християни, які, наприклад, є власниками крамниць або базарів, не повинні змушувати своїх робітників працювати в неділі й свята, не повинні чинити їм кривду, мусять дотримуватися свого слова і обіцяних умов праці та її належної оплати. У такий спосіб вони можуть бути впевненими у стократній нагороді не лише на небі, але й тут, на землі.

Душевний мир є тією обіцянкою Христа для кожного християнина, який чесно заробляє на своє прожиття, запопадливо і пересадно не клопочеться про майбутнє, щедро допомагає ближнім у біді, служачи в такий спосіб Богові, воля Якого, щоб усі подостатку мали хліба і до хліба.

Молімося, щоб всі люди на світі служили Богові, а не мамоні.

МІСІЙНИЙ: ЩОБ ОКРІМ ОСНОВНОГО ЗАВДАННЯ ПІДТРИМУВАТИ МІСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕРКВИ МОЛИТВОЮ ВІРНІ НАМАГАЛИСЯ ПІДТРИМУВАТИ ЇЇ ТАКОЖ І МАТЕРІАЛЬНО.

Усі ми свідомі свого обов'язку підтримувати місійну діяльність Церкви у країнах, де християнство ще не закорінилося. Наша підтримка повинна бути передусім молитовною, але також і матеріальною.

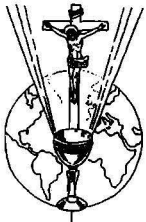

Ми добре знаємо, що місійна діяльність Католицької Церкви потребує коштів, тим більше, що вона відбувається в економічно бідних країнах. Потрібно засновувати школи, лікарні, амбулаторії тощо, а така справа потребує чималих грошей. Самозрозуміло, що для успішного ширення Христової благовісті потрібні молитовники, катехизми, церкви і каплиці, транспортні засоби для місіонерів тощо.

Кожен християнин має змогу за посередництвом свого духовного пастиря надати свою пожертву для місійної діяльності Церкви. Священик передає їх своєму єпископові, а ця духовна особа в свою чергу передає місійному єпископу, який розподіляє їх на найнеобхідніші цілі.

Усі ті, які не можуть пожертвувати гроші, можуть довідатися в найближчому осередку "Карітасу", яким чином можна допомогти розвиткові Церкви на місійних теренах. Існують різні види конкретної допомоги в місійній діяльності Церкви, зокрема праця лікарів, правників тощо, які за посередництвом "Карітасу" та інших допомогових церковних організацій зголошуються на безоплатну роботу на місійних теренах.

Пам'ятаймо, що матеріальної допомоги недостатньо. Слід молитися за успіх католицьких місій. Про важливість молитви довідуємося зі Святого Письма: "Якщо Господь не будує дому, даремно трудяться будівничі".

Молімося за успіх католицьких місій по цілому світі.

МІСЦЕВИЙ: ЩОБ МОЛИТВА ДО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ, ОСОБЛИВО НА ВЕРВИЦІ, ДЕДАЛІ БІЛЬШЕ ШИРИЛАСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКВІ Й СУСПІЛЬСТВІ.

Молитва – це найсильніший зв'язок людини з Богом, це піднесення душі до Бога. Свята Церква з давніх-давен закликає нас до практики розмови (молитви) не лише з Богом, але й з Його угодниками, серед яких найвище стоїть Божа і наша Мати – Пресвята Богородиця.

Ще багато століть тому св. Церква уклала і поблагословила чимало особистих та спільних молитов і Богослужінь до Матері Божої. Найдавнішим молінням у Церкві є акафіст. Напевно, найпопулярнішим у нашій Церкві богородичним молінням є молебень. Найпоширенішою молитвою, – як спільнотною, так і приватною, – є богородична вервиця, яка виникла на християнському Сході, а поширилася по цілому світі, зокрема на Заході.

З цього приводу ми не погоджуємося з думкою деяких духовних осіб, які твердять, що вервиця несумісна з нашим східним обрядом. Доказом того, що це воля Божа, аби всі люди молилися на вервиці, є між іншим й те, що Пресвята Богородиця, як найчастіший посланець з неба на землю, являлася з вервицею в руках. Слуга Божий Папа Іван Павло II під час свого святого життя збільшив число таїнств вервиці з 15 на 20, збагативши богородичну вервицю таїнствами світла.

Католицька Церква закликає усіх своїх членів з цілого світу в жовтні щодня молитися на вервиці. З цієї нагоди заохочуємо всіх вас, дорогі читачі, особисто і спільно її відмовляти.

Молімося, аби щораз більше людей в Україні щоденно молилися на вервиці до Пресвятої Богородиці і разом з Нею прославляли Господа.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЖОВТЕНЬ – СВ. ФРАНЦИСК АСИЗЬКИЙ, 17 (4).10

Народився 1181 р. в італійському місті Асижі в родині багатого купця. Замолоду полюбляв розкоші життя, але мав чутливе серце до вбогих. Коли йому виповнилося 24 роки, покинув усе, одягнувся у мішковину і почав жити у пості й молитві.

Проповідував слово Боже і закликав людей до покаяння. Господь наділив його даром чудотворення і передбачення. Маючи дванадцять учнів, Франциск уклав для них правила монашого Чину Братів Менших. У 1224 р. отримав стигми.

У 1226 р. помер у віці 45-ти років і був похований в рідному місті. На його гробі діялося так багато чудес, що Святіший Отець через два роки після смерті Франциска проголосив його святим.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД

ЗАГАЛЬНИЙ: ЩОБ ПОДРУГИ НАСЛІДУВАЛИ ПРИКЛАД СВЯТОСТІ БАГАТЬОХ ПОДРУЖНІХ ПАР, ЯКІ СТАЛИ СВЯТИМИ У ЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ ЖИТТЯ.

МІСІЙНИЙ: ЩОБ ЄПИСКОПИ НА МІСІЙНИХ ТЕРЕНАХ ІЗ БЕЗПЕРЕСТАННОЮ ДБАЙЛИВІСТЮ ПАМ'ЯТАЛИ ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ПОСТІЙНОЇ ФОРМАЦІЇ ВЛАСНИХ СВЯЩЕНИКІВ.

МІСЦЕВИЙ: ЩОБ БОГОСЛОВИ РІЗНИХ КОНФЕСІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ СПІВПРАЦЮВАЛИ МІЖ СОБОЮ, ШУКАЮЧИ ШЛЯХІВ ЗБЛИЖЕННЯ.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЛИСТОПАД – СВ. ФИЛИП, 27 (14).11

"СЛОВО ЖИТТЯ"

"Віддайте ж кесареве кесареві, а Боже Богові" (Мт 22, 21).

Рішуче слово, яке немовби проектує наше життя у Бозі, світлом і силою, яка з нього виходить, спонукає нас служити людству.

Це відповідь на запитання, з яким до Ісуса звернулися фарисеї і деякі Іродові посланці: треба чи не треба платити податки окупаційним римським силам. Це підступне питання мало ввести Його в оману. Якщо би Ісус відповів "так", то фарисеї звинуватили б Його у співпраці з ворогами, і Він би втратив довір'я народу. Якщо би Він відповів "ні", то Іродові посланці звинуватили б Його у підривній діяльності й вважали би за бунтівника.

Ісус попросив, щоб Йому показали срібну монету, якою платили податки, і щоб сказали Йому, чий портрет і який напис на ній викарбуваний. Відповідь була: "Кесарів". Тоді Ісус мовив: "Якщо імператорів, то віддайте імператорові те, що його". Таким чином Ісус визнав вартість держави і її інституції.

Однак відповідь Ісуса йде набагато далі, вказуючи на те, що саме в дійсності є важливим. Він каже: "Віддайте Богові те, що Йому належить". Як на римській монеті викарбуване зображення імператора, так на серці кожної людської істоти витиснений образ Божий: Господь сотворив нас на Свій образ і Свою подобу (пор. Бут 1, 26). Ми Йому належимо і до Нього маємо повернутися. Ми повинні Йому платити податок цілим нашим єством. Найважливіша справа на світі – це не те, щоб платити податок римському імператорові, але цілком віддати Богові своє життя і своє серце.

"Віддайте ж кесареве кесареві, а Боже Богові" (Мт 22, 21).

Як, отож, слід втілювати в життя ці слова? Відновляти відчуття відповідальності і виконувати спільні обов'язки, шануючи закони, зберігаючи спільні добра: державні будинки, дороги, транспортні засоби...

Слід надавати активну й рішучу допомогу, ідеї для чимраз більшого покращення своєї частини міста і розвитку цілої нації, а не очікувати бездіяльно. Ми повинні пропонувати волонтерську допомогу в громадських структурах, вдосконалювати нашу працю, виконувати наше завдання компетентно і з любов'ю. Таким чином можемо справді служити Ісусові у наших ближніх і сприяти тому, щоб держава і взагалі суспільство виконали поставлене Господом завдання: цілковито служити людям.

"Віддайте ж кесареве кесареві, а Боже Богові" (Мт 22, 21).

Один міланський економіст Андрій Феррарі банк, у якому працював, зумів перетворити на місце, де виконав на ділі це "слово життя". Він писав: "Кожного ранку, кілька хвилин до початку роботи, я проштамповую свою особисту картку на місці праці і входжу до банку. Починається мій робочий день, моя мука. О, яка дивна моя праця: іти, прийти, зійти по сходах, чекати перед вхідною брамою, яка ще закрита, брати і нести картки, і так уже багато-багато років. Якщо я збережу любов, без огляду на труднощі (наприклад, листи, які змушений писати по три рази на день), то виконаю своє завдання. Бо відчуваю, що саме Ісус поставив мене на це місце праці". Він звертався дуже простими словами до Ісуса: "Я економіст і Тобі служу як економіст. Ось моє життя, Господи, хочу, щоб воно перетворилося в одну суцільну любов".

Одна старенька пані, яка часто приходила до його віконечка у банку і відчувала, що Андрій з нею поводиться не як із незнаною особою, а як з особистістю, висловила йому свою вдячність тим, що принесла йому торбинку яєць.

Андрій помер у 31-річному віці в Туринському шпиталі внаслідок автокатастрофи. Він запитав: "Чи справді буду змушений померти у самотності?". Сестра-монахиня відповіла: "Треба прийняти волю Божу". На ці слова Андрій усміхнувся: "Я навчився пізнавати її завжди, як свій ідеал, також і в малих речах". І додав, прошепотівши: "Також і в червоному світлі світлофора". Він був слухняний Богові й з любові та послухом відійшов до Нього.

К'яра ЛЮБІК
(переклад з італійської о. Йосафата Воротняка, ЧСВВ)

НАМ ПИШУТЬ

На сторінках нашого часопису висловлюють подяки:

Мар'яна з м. Львова – св. ап. Юді Тадею за небесне заступництво і допомогу при вступі до вищого навчального закладу в Іспанії.

Родина Прийдун і родина Лавренюк із м. Першотравневська Дніпропетровської обл. – Господу Ісусу Христу, Його Пресвятій Матері, небесним заступникам св. ап. Юді Тадею, блаж. Миколаю Чарнецькому та всім святим за допомогу у важких ситуаціях, а також за успішний вступ до юридичного інституту Ольги.

Родина Попович з м. Ужгорода – Господу Богу, Пресвятій Богородиці, заступнику св. ап. Юді Тадею за вирішення родинних проблем.

Леся із м. Стебника Львівської обл. – св. ап. Юді Тадею за небесне заступництво, тому що діти успішно навчаються у вищих навчальних закладах, а чоловік щасливо повернувся зі заробітків.

Складаємо щиру подяку парафіянам храму Різдва Пресвятої Богородиці з м. Самбора і пароху о. Богдану Добрянському за грошову допомогу і священичі ризи для василіянського монастиря у м. Луганську.
Бажаємо щедрих Божих ласк і опіки Матері Божої!

ЗВЕРНЕННЯ СИНОДУ ЄПИСКОПІВ УГКЦ ДО ВІРНИХ

Дорогі у Христі!

(...) З часу останнього Синоду (жовтень 2004 р.) відбулися чотири події, важливість яких важко переоцінити, бо вони своєю суттю і далекосяжністю можуть спрямувати розвиток нашого церковного суспільства, всіх вірних, хоч би де вони перебували, до справді кращого майбутнього. (...)

1. "І не вливають вина нового в старі бурдюки, а то бурдюки розтріснуться і вино розіллється, та й бурдюки пропадуть; а вливають вино молоде в нові бурдюки, тож одне й друге збережеться" (Мт 9, 17).

(...) Вибори нового Президента стали немовби переломним моментом, під час якого ми як народ справді стали сувереном своєї долі. Це важливий поступ, який відкриває перед нами великі можливості та сповнює наші серця надією. (...)

Перед нами – довга дорога, яку ми зможемо здолати тільки за певних умов. По-перше, таке завдання осягне лише вільна людина, бо тільки вона усвідомлює свою богосинівську гідність і власну відповідальність перед Богом та людьми. (...)

По-друге, згадану дорогу здолає лише той, хто знає ціну праці та спроможний реалізувати ті дари, які дав йому Господь. Духовний невільник, як вчить нас Святе Письмо, не може допомогти собі, бо завжди повертається до стану своєї неволі. (...) Натомість вільна людина своєю творчою і натхненною працею сама створює обставини, в яких вона зі своєю сім'єю та громадою може належно розвивати свої таланти. (...) Її праця є щирою, сумлінною і якісно виконаною, а тому примножує не лише особистий добробут, а й добробут усього суспільства та йде на славу Божу.

По-третє, дорогу до кращого майбутнього пройде народ, який об'єднаний почуттям солідарності. Деспотичні режими вчили нас не довіряти одне одному і стояти осторонь чужої біди. Натомість Христос навчає нас любити ближнього свого й приходити йому на поміч. Ця любов і готовність допомогти є духовною основою солідарності. Тому, йдучи дорогою правди й духовної обнови, вчімося "нести тягарі одне одного", бо тоді й дорога буде коротшою, і тягар не буде таким важким.

2. "Коли, отже, приносиш на жертовник дар твій і там згадаєш, що твій брат має щось на тебе, зостав там перед жертовником твій дар; піди, помирись перше з твоїм братом і тоді прийдеш і принесеш дар твій" (Мт 5, 23-24).

Друга подія, над значенням якої варто замислитися глибше, – це акт примирення, який був літургійно проголошений між єпископатами Української Греко-Католицької Церкви і Римо-Католицької Церкви в Польщі. (...) Ця подія засвідчила нашу зрілість, бо тільки духовно зрілий народ здатний прощати і просити прощення. (...)

Перед українським народом, який спромігся на примирення з польським народом, стоїть тепер важливе завдання працювати для примирення з іншими народами. (...) Маємо на увазі передусім російський і білоруський, єврейський і кримськотатарський, словацький та угорський, молдавсь-

кий і румунський народи. (...) У ставленні до цих народів ми повинні вчитися втілювати, зокрема, дві великі передумови мирного співжиття.

По-перше, хай ніколи наше серце не буде джерелом та ініціатором ворожнечі. (...) Пам'ятаймо: вчинений нами ворожий акт щодо будь-якого народу є водночас ворожим актом щодо тієї іскри Божої, яку в ньому закладено.

По-друге, навіть у тому випадку, коли ми стали об'єктами кривди, наша віра забороняє нам відповідати злом на зло. (...) Не дозволяймо, щоб минуле отруювало сучасність і майбутнє і щоб чужі, неприхильні до нас сили роз'ятрювали наші рани та штовхали нас до ворожнечі. (...) Шукати собі кращого місця під сонцем треба з піднесеним духом й облегшеним серцем, "прощаючи та прохаючи прощення", переносячи таким чином естафету українсько-польського порозуміння й на інші народи.

3. "Щасливий народ, якому Бог – Господь!" (Пс 144, 15).

(...) Ми з приємністю відзначаємо, що під час і після Помаранчевої революції рівень співпраці та довіри між Церквами в Україні суттєво зріс. Це засвідчує третя велика подія цього року – повернення осідку Верховного Архиєпископа Києво-Галицького УГКЦ до Києва. (...)

З київських пагорбів, так само як і зі святоюрської гори та інших осередків церковного життя греко-католиків, лине сьогодні до Вас наш заклик бути сіячами християнської любові й потиснути кожну руку, що простягнена до нас з пропозицією миру та порозуміння.

4. "Коли хтось цей хліб їстиме, житиме повіки" (Ів 6, 51).

Четвертою великою подією є урочисте святкування Року Пресвятої Євхаристії, проголошеного покійним Папою Іваном Павлом II. (...) Бог є з нами, віддає себе нам, щоб з'єднати нас зі собою, пригорнути нас. (...) Усе наше життя має віддзеркалювати бажання бути з Богом. (...) Ми повинні жити, думати й діяти євхаристійно. (...)

Ісус Христос хоче бути з нами, тому Він перебуває під виглядом хліба й вина на кожній Святій Літургії. Отже, приймати Святе Причастя означає не виконувати якийсь зовнішній ритуал, а зустрітися безпосередньо з нашим живим Богом. (...)

Ми закликаємо вас, дорогі у Христі: якнайчастіше приймайте Пресвяту Євхаристію, Святе Причастя! Нехай ваша євхаристійна зустріч з Ісусом Христом забарвлює усе ваше життя, щоб кожен, поглянувши на вас, почувши ваші слова й пізнавши ваші вчинки, міг сказати: "Ця людина близька до Бога". Цим шляхом ми зможемо не тільки збагатити своє життя, а й піднести духовний рівень усього нашого народу, який так прагне жити щасливо і гідно. (...)

Дорогі у Христі! (...) Разом з вами дякуємо Господові за всі благодаті, які в цих подіях і за весь минулий рік Він зіслав на нашу Церкву і наш Народ.

Просимо у Господа про витривалість у добрі нас усіх. Як завдаток Божих дарів уділяємо вам своє архієрейське благословення: нехай благодать Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога Отця і причастя Святого Духа буде з усіма вами.

† ЛЮБОМИР
від імені Синоду єпископів УГКЦ
Львів, 31 серпня 2005 р.

КОНФЕРЕНЦІЯ МОНАШЕСТВА

З 5 по 9 вересня цього року в приміщенні новозбудованої Духовної семінарії Святого Духа на Хуторівці у Львові з благословення Блаженнішого Любомира відбулася Конференція монашества УГКЦ "Покликання і формація", яка стала підготовчим етапом до другої однойменної сесії Собору монашества УГКЦ, котру заплановано провести в липні 2006 р. (перша сесія проходила 8-11 вересня 2004 р.). У конференції взяло участь 320 учасників з України, Польщі, Сербії, Хорватії і Словаччини.

Цей науковий захід розпочався *5 вересня* в Архикатедральному соборі св. Юра вечірнею, а згодом і хресним походом до статуї Матері Божої у центрі Львова за участю монахів і монахинь УГКЦ, де було відслужено молебень до Пресвятої Богородиці.

Відкриття наукової частини конференції відбулося *6 вересня* у приміщенні Духовної семінарії. Важливу промову того дня виголосила с. Дія Стасюк, ЧСВВ, голова Патріашої комісії для справ монашества. Вона наголосила на тому, що сьогодні добре опрацьована теорія богопосвяченого життя, однак, вона ще не втілена в життя. Робочі засідання конференції тривали до *9 вересня*.

На останньому засіданні Конференції монашества о. Ярослав Приріз, ЧНІ, голова Секретаріату, закликав усіх настоятелів та відповідальних за формацію богопосвячених осіб звернути увагу, зокрема, на такі тези: опрацювати формаційну програму, яка би чітко окреслювала мету, зміст, послідовність, відповідні засоби формаційного процесу, обов'язки і повноваження форматорів та настоятелів; подбати про ретельний підбір та належне виховання форматорів, як тих, що вже виконують служіння формації, так і з перспективою на майбутнє.

Ці тези будуть ретельно опрацьовані і стануть основою для складання тематики доповідей і дискусій на другій сесії Собору монашества УГКЦ.

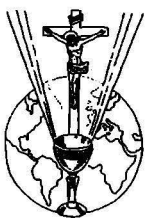

ПРОГРАМА XI ПРОЩІ ВЕРВИЦІ

у с. Малий Березний на Закарпатті

Субота, 8 жовтня 2005 р.

11^{00} – реєстрація учасників прощі.

12^{00} – дитяча програма. Співана вервиця (радісні таїнства). Божественна Літургія для дітей. Катехитична праця з дітьми.

16^{00} – програма для молоді. Представлення молодіжних груп.

18^{00} – співана вервиця (страсні таїнства).

19^{00} – Божественна Літургія.

22^{00} – Хресна дорога.

Неділя, 9 жовтня 2005 р.

00^{00} – нічні чування для молоді (на подіумі).

6^{00} – святкова утреня (церква Святого Духа).

7^{00} – Свята Літургія (церква Святого Духа): спеціально для священиків і вірних, які після нічних чувань повертаються додому.

9^{00} – урочисте винесення чудотворної ікони Матері Божої.

10^{00} – співана вервиця (славні таїнства).

11^{00} – Архиєрейська Служба Божа (очолить владика Мілан Шашік). Віднова посвяти Непорочному Серцю Марії.

ОСВЯЧЕННЯ ХРАМУ В КАРАГАНДІ

18 вересня 2005 р. у Караганді в Казахстані відбулося освячення греко-католицького храму Покрову Пресвятої Богородиці.

На церемонії освячення були присутні офіційний представник Папи Римського префект Конгрегації для Східних Церков кардинал Ігнатій Муса І Дауд, офіційний представник Блаженнішого Патріарха Любомира Гузара владика Василь Семенюк, Апостольський нунцій в Казахстані та Середній Азії архиєпископ Йосиф Весоловський, три ієрархи Римо-Католицької Церкви в Казахстані, а також греко- і римо-католицьке духовенство. На урочистостях були присутні і представники влади.

Чин освячення і Божественну Літургію очолив Кир Василь Семенюк. Кардинал Ігнатій виголосив проповідь на св. Літургії, а після Богослужіння привітав Апостольського делегата для греко-католиків у Казахстані та Середній Азії о. Василя Говеру і нагородив його мітрою.

Прес-служба Апостольської делегатури

ПРОВІНЦІЙНА КАПІТУЛА СЕСТЕР ВАСИЛІЯНОК

18 вересня 2005 р. завершилася перша частина Провінційної капітули сестер Василіянок Провінції Пресвятої Тройці в Україні.

З огляду на велику кількість питань, які розглядалися на капітулі, її роботу вирішили продовжити на сесії у грудні цього року. В капітулі взяло участь більше 40 делегаток, що з'їхалися зі США, Італії, Греції та з різних куточків України.

Було обрано нову Провінційну управу. Місце протоігумені зайняла м. Маргарета Гутник, яка і в минулій каденції сповняла це служіння. Дорадницями стали с. Миколая Ромах, яка також буде заступницею Протоігумені, с. Софія Городицька, с. Августина Костик та с. Йоанна Овсяник.

с. Лукія МУРАШКО, ЧСВВ

ОСТАННЯ КНИГА ІВАНА ПАВЛА II

17 вересня цього року в ЛНУ ім. І. Франка видавництво "Літопис" спільно з Українським Католицьким Університетом презентували останню книгу Папи Івана Павла II "Пам'ять та ідентичність".

У цій книзі Слуга Божий Іван Павло II повернувся до головних тем бесід, які відбулися 1993 р. у Кастель Ґандольфо. Два польських філософи Юзеф Тішнер та Кшиштоф Міхальський запропонували йому розвинути критичний аналіз із історичного та філософського поглядів – двох диктатур XX ст.: нацизму і комунізму. Автор запропонував своїм сучасникам вдумливо переглянувши свою "пам'ять", досягнути повнокровнішого усвідомлення власної "ідентичності".

Остання праця Папи Івана Павла II – це своєрідний духовний заповіт, який відкриває українському читачеві глибину внутрішнього світу покійного Понтифіка, великого прочанина, який зі словом Божим простував до людей. "Цей наскрізь особистий твір" сприятиме формуванню християнської свідомості та релігійної толерантності, апостолом яких понад два десятиріччя був Іван Павло II.

Прес-служба УКУ

НАСЛІДУВАТИ МАРІЮ

Жовтень – місяць, присвячений вервиці, молитві до Пресвятої Богородиці, під час якої роздумуємо про таїнства з життя Ісуса Христа і самої Матері Божої. Тому варто звернути увагу на деякі риси характеру Пресвятої Богородиці, які нам подає св. Євангеліє, щоби краще зрозуміти її Особу, а разом з тим – і наше покликання у житті.

Богородична набожність дуже часто в нашому народі зводиться тільки до молитов, а знання про Пречисту Діву Марію обмежені певними фантазіями на побожні теми. Одного разу мені довелося спитати у членів Марійської дружини, чому їхня організація називається "Марійська". Після короткої паузи мені сказали, що Марія дуже добра, що Ісус завжди хоче карати грішників, а Богородиця постійно стримує караючу Божу руку... Такі погляди на християнство і на побожність до Марії не тільки не відповідають дійсності, але є великою богословською помилкою.

Святе Євангеліє відкриває нам чудовий образ Пресвятої Богородиці, яка турбується про своїх дітей і є їхньою Опікункою і Помічницею. Євангелист Лука зауважує кілька рис характеру Матері Божої, дуже важливих для кожного християнина. У другій главі Євангелія від Луки мовиться, що пастухи довідалися про народження Христа, прийшли до Марії і привітали її та Дитятко, а потім розповіли все, що було їм сповіщено про це Дитятко. Далі євангелист зазначає, що Марія "пильно зберігала все це, роздумуючи в своїм серці" (Лк 2, 19).

Наступна подія, на яку варто звернути увагу – це Стрітення. Марія і Йосиф принесли маленького Ісуса до храму, щоб учинити все за законним звичаєм і пожертвувати Його Богу. На порозі храму їх зустрів Симеон, взяв Ісуса на руки і пророчо сказав, що це Хлоп'я є світлом для народів. Також пророчиця Анна славила Бога. Святий Лука пише, що "батько Його (Ісуса) і мати дивувалися тому, що говорилося про Нього" (Лк 2, 33).

Третя подія – це проща дванадцятилітнього Ісуса з батьками до Єрусалиму. Ісус без їхнього дозволу залишився у храмі, а коли Його знайшли, Він відповів Матері, що мав бути при справах Свого Отця. Потім пішов з ними додому і був їм слухняний, а Марія, як знову каже євангелист Лука, "зберігала всі ці слова у своїм серці" (Лк 2, 51).

Три основні поняття згадує св. євангелист Лука у цих подіях, які стосуються Марії, Матері Ісуса. Вона дивувалася тому, що говорилося про Ісуса, зберігала все це у своїм серці і роздумувала про це, як каже св. Євангеліє, у своїм серці.

Чому Марія дивувалася тому, що говорилося про її Сина? Адже вона знала, що Він назветься Сином Всевишнього і спасе Свій народ. Про все це сказав їй ангел під час Благовіщення. Роздумуючи над цим словом, бачимо, що знання Марії не було безмежним. Коли вона чула слова про свого Сина, не переставала дивуватися тим планам і ділам Божим, які Він здійснював у неї на очах, щоби спасти людство і всіх людей привести до Небесного Царства.

У нашому житті все здається нам буденним і нецікавим. Ми більше не зауважуємо, як чудесно влаштовано цей світ. Схід чи захід сонця, спів солов'я чи дзюркотіння струмка. Найбільш дивним сотворінням є людина, яка сама цілий цей світ вміщає у своїх думках. Ще дивнішою є її душа, яка, незважаючи на те, що тіло помирає, залишається вічно і може з'єднатися з Богом, Його пізнавати, перебувати з Ним у Небесному Царстві. Тіло, яке пропаде, але потім воскресне для вічного життя – це чудесні речі, які повинні захоплювати і дивувати.

Марія дивувалася словам про свого Сина, бо дедалі більше відкривала зміст Божого плану. Можемо з певністю говорити, що спосіб відносин людини з Богом – це дивування Його ділам і планам. Пресвята Богородиця не тільки дивувалася тому, що говорилося про Ісуса, вона слухала всі ці слова і пильно зберігала їх у своєму серці.

Ще одна проблема нинішнього часу – ми не хочемо слухати. Людина найчастіше переконана, що її думка є найвартіснішою і найправильнішою, тому не тільки не слухає співрозмовників, а часто почуте перекручує. Можливо, це відбувається не стільки зі злоби, скільки з нерозуміння того, як важливо слухати слова Божі і їх зберігати. У своїй священичій практиці я часто зустрічався з тим, як хвалили проповіді священиків – мої чи чужі. Але дуже часто, коли я просив повторити те, що людина почула на проповіді, то вона не могла згадати навіть основних тем проповіді, а навіть теми св. Євангелія, яке читалося на Божественній Літургії. Ублажали свій слух гарними словами, але їх не зберігали.

Не так поступає Марія. Коли говориться про Ісуса, вона пильно зберігає все це у своєму серці. Пройде кілька десятиліть, для неї все стане ще більш зрозумілим. І коли св. Лука спитає її про життя Ісуса в дитячі роки, вона згадає, що мовилося про нього ще в дитинстві. Зберігати в серці – це бути перейнятим тим, що зберігаємо, любити його, віддатися йому. Марія була захоплена Ісусом, тому й пам'ятала про Нього все. Як часто нам не вистачає часу, щоб прочитати уривок з Катехизму чи абзац зі Святого Письма. Марія є прикладом того, як треба ставитися до слів про Христа – не тільки слухати, а й запам'ятовувати.

Нарешті, Пресвята Богородиця не була тільки тією, яка все пам'ятала. Святе Євангеліє говорить, що вона пильно роздумувала про всі ці слова у своєму серці. Не задовольнилася тільки знанням, але роздумувала, аналізувала, робила висновки. Марії не прийшла віра і відданість Божій волі просто так, без труду, як може дехто вважати. Вона не була наївною, щоб відразу, без жодних застережень, приймати будь-яке слово, що скажуть про її Сина. Бо говорили все, навіть казали, що Він не при собі чи ніби має біса.

Марія пильно роздумувала все у своїм серці і робила свої власні висновки.

Сучасний світ старається задурманити людину, з усіх сил бажає, щоб вона перестала думати. Реклама на телебаченні, виступи політиків та інших діячів, постійні музичні програми і багато іншого засмічують наші душі. Ми почали думати, що хтось інший може вирішити за нас наші проблеми. Сьогоднішній світ – це світ втечі від відповідальності. Дивлячись на Марію, яка пильно роздумує над словами, що їй говорять про Ісуса, бачимо приклад людини, яка від відповідальності не втікала, яка справді довіряла Богу і цілком свідомо говорила в кожному моменті свого життя: "Нехай буде мені по Твоєму слову".

Нашу віру нам ніхто не вкладе у наші душі. Ми не можемо надіятись, що священик чи єпископ буде відповідальний за нас, а нас самих відповідальність промине. Тому не тільки читати і запам'ятовувати слова про Христа, але й пильно роздумувати, шукати, знаходити, робити висновки, звіряти їх із вченням Церкви – завдання кожного християнина.

Дивлячись на Марію і на риси її характеру, можемо краще збагнути, якою важливою є молитва на вервиці, через яку ми роздумуємо про Христа, стараємося краще пізнати Святе Письмо і збагнути дивні діла Божі, які Він чинить, щоб подарувати нам спасіння і вічне життя у Небесному Царстві.

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

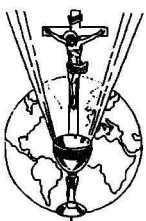

ВЕРВИЦЯ У РОДИНІ

Була осінь. Моросив дрібненький дощ. Скоро настали вечірні сутінки. Сім'я Грабчаків була зайнята роботою до пізнього вечора.

Увійшовши до хати, Петро засвітив лампу і сів за стіл, щоб почитати книгу. До нього тулились діточки, а дружина Ганна готувала вечерю. Не довго довелося чекати, як вечеря вже була готова. На дворі все ще падав холодний осінній дощ, але в хаті було тепло.

Раптом хтось постукав у вікно. Петро у темному вікні побачив знайому односельчанку з другого кінця хутора.

– Це я, Докія. Щось вам маю важливого сказати, – мовила жінка.

Петро відчинив двері й у хату ввійшла знайома їм жінка. Вона мовчала і не могла ніяк відважитись на розповідь, але через декілька хвилин почала говорити:

– Я довідалась від одного чоловіка, не буду говорити від кого, що ви, Петре, є в списках людей, призначених для репресій. Не знаю, коли вас заберуть, тому бережіть себе. Добре було би, якби ви виїхали зі села.

Те, що розповіла Докія, чули тільки Ганна і Петро. Діти вже на кухні чекали вечері. Ганна захвилювалась, а Петро зі спокоєм і увагою сприймав кожне слово.

– А це за що? – запитувала Ганна в перестрасі.

– Не знаю, кажуть, що за вашу побожність. Усі знають, що у вас у хаті багато образів, що ви відмовляєте вервицю, по-християнськи

вітаєтесь з іншими. Ви може цього не зауважуєте, але є люди, яких це дратує. Людям тепер Бог заважає творити їхні беззаконня, тому не люблять вони добрих, справедливих і побожних людей. Вибачайте, що я так пізно прийшла до вас, інакше я поступити не могла. Шкода вас і ваших дітей. Те, що я вам сказала, хай залишиться між нами.

– Дуже вам дякуємо, Докіє. Хай Бог вас у стократ винагородить за вашу щиру доброту.

Докія вийшла з хати, а Петро і Ганна стояли, мов укопані, і мовчали. Тут почули, що діти кликали їх до вечері. Прийшовши на кухню, Петро сів за стіл, а Ганна подавала вечерю. Найменший Андрійко виліз на коліна батька і почав його гладити по обличчі, смикаючи за вуса. По лиці батька текли сльози.

– Тату, чого ви плачете, щось вас болить? – запитала старша донечка Іринка.

– Так, болить!

– А що болить? – запитала менша Надійка.

– Душа болить, дитино.

Іринка не знала, що на це відповісти батькові. Ганна сіла за стіл і всі п'ятеро почали вечеряти. Діти співчували батькові. Вечеря була мовчазна. Батьків пригнічувала лиха звістка.

Після вечері Ганна у відсутності дітей спитала Петра:

– Що будеш робити? Тобі треба на цей час кудись виїхати.

Петро мовчав, а потім відповів:

– Нікуди я не поїду. На все Божа воля. Бог знає, що я нікому зла не вчинив. За віру терпіли і до нас християни у перші віки і тепер також почалось гоніння. Тільки на Бога надія. Будемо молитись.

Ганна взяла Андрійка на руки і разом з Петром та донечками почала відмовляти вервичку. Коли відмовили першу радісну частину, тоді почали відмовляти страсну, а відтак ще відмовили і славну. Молитва тривала більше години, тому діти крутились, а маленький Андрійко навіть заспав на руках матері. Після молитви заспівали "Під Твою милість". Щоб цього ніхто не бачив, вікна позакривали, а дітям наказали, щоб нікому не говорили про молитву на вервиці.

З цього часу минуло п'ять років, аж одного вечора увійшли в хату солдати.

– Іменем народу, ви заарештовані. Збирайтесь, Петре Антоновичу, підете з нами.

Тут же скрикнула Ганна:

– Бійтеся Бога! Петро ні в чому не винен і ніколи не виступав проти радянської влади.

– У всьому розберуться, візьміть зі собою необхідні речі і йдемо.

Ганна почала плакати. Зготувала чоловікові вузлик із хустини, куди поклала хліб, кусочок сала, цибулину і сир.

– Цього не потрібно, його будуть годувати, – мовив командир.

Та Ганна не слухала його, а все, що приготувала, подала Петрові. Потім ще подала рушник і нову лляну сорочку. Петро взяв усе і довго дивився на Ганну й діточок.

Командир не дав навіть можливості Петрові попрощатись з дітьми і дружиною. Петра вивели на двір і повели вулицею разом з іншими мужчинами, які були також взяті під арешт.

У хаті плакали діти, а жінка була у розпачі. Поглянувши на ікону Неустанної помочі Матері Божої, вона тут же промовила:

– О Маріє, Мати Божа, поможи нам! Тільки на тебе надія, Пресвята Діво Маріє!

Клякнувши перед іконою, Ганна плакала. Тут немовби хтось їй підказав: "Молися, Ганно! Молитва ломить залізо".

Ганна взяла себе в руки і промовила до дітей:

– Будемо молитись на вервиці.

Ганна з дітьми молилась на вервиці, починаючи з першої частини таємниці. Маленький Андрійко спав, а Іринка і Надійка своїми дзвінкими голосами промовляли разом із матір'ю "Богородице Діво". Вони молились у намірі повернення батька додому.

Ганна молилась усю ніч. Заснула над ранок прямо на долівці. Прокинулась, коли вже світало. Діти спали, а Ганна, знесилена від сліз, обмивши своє обличчя, вийшла на двір. Осінній світанок надавав свіжості новому дню. Та їй не був милий цей світ. Вдалині побачила постать мужчини. Коли він приблизився, вона своїм очам не повірила. Додому повертався Петро.

– Петре, як же тебе відпустили? – радісно запитала Ганна.

– Цілу ніч нас тримали в сільраді. Переглядали списки, а потім мене і ще двох відпустили. Думаю, що вони перевиконали план, бо все-таки двадцять чоловіків посадили на вантажівку і повезли у Вінницю.

– Боже, який Ти добрий! Ми цілу ніч молились на вервиці. Матінко Божа, дякуємо тобі, що ти нас вислухала. Це Бог милосердний врятував тебе, Петре.

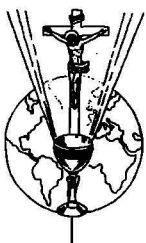

Через три роки почалась війна. Петро був мобілізований до війська. Здавалось, що протягом чотирьох років був у таких місцях, де зі сотень залишились одиниці. Та Бог і тут оберігав Петра. Він завжди носив маленьку вервицю у кишені з десяти зерняток і щоденно відмовляв її. Деколи в походах відмовляв усі таємниці вервиці. Про це ніхто не знав, але серцем Петро завжди єднався з Богом. Три рази його легко ранили, три рази був в оточенні, але завжди відчував Божу опіку.

Найбільшою радістю для нього був лист від Ганни, у якому вона писала:

– Петре, я щоденно з дітьми ввечері відмовляю вервицю за твоє повернення додому. Надіємося, що так воно буде, бо тільки на Ісуса надіємся і на заступництво Його Пресвятої Матері.

Після закінчення війни Петро повернувся додому живий-здоровий. Невдовзі народились ще два сини.

Петро бажав виховати своїх дітей на добрих громадян. Так і сталось. Усіх їх Бог покликав до подружнього життя. І всі вони створили добрі християнські родини, у яких і до сьогодні практикується чудова молитва на вервиці. А одного разу Петро сказав:

– Мої діти щасливі, бо постійно відчувають заступництво Матері Божої, до якої ми всі завжди молимось. А найкраща молитва – це молитва на вервиці.

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

МАРІЯ – МАТИ ЄВХАРИСТІЇ

Не випадково, що назва місця народження Господа нашого Ісуса Христа – Вифлеєм – означає "дім хліба". Будучи Богом, Ісус Христос понизився і прийняв "тіло" від Пречистої Діви Марії. Він є "тілом з її тіла і кров'ю з її крові".

Життя Ісуса набрало нового виміру: Він хотів стати хлібом: "Я – хліб життя. Батьки ваші манну в пустині споживали, – і померли. Це ж – хліб, що з неба сходить, щоб той, хто їстиме його, не вмер." (Ів 6, 48-51).

Марія завдяки своїй відповіді "так" під час Благовіщення стала "Матір'ю Євхаристії", тому що вона дала можливість Богу Слову понизитися і воплотитися у своєму дівичому лоні. Вона є правдивою Матір'ю Божою, тому що Ісус є справжній Бог. Її співпраця особливо проявляється у тому, що вона дала Спасителеві свою людську природу, яка дозволила другій Особі Пресвятої Трійці статися чоловіком. Тому Він прийняв людську природу, і завдяки цьому Ісус здійснив діло спасіння людського роду. Марія є Матір'ю втілення Божого слова, вона є також Матір'ю Відкупителя.

Але передусім вона є Матір'ю Ісуса-первосвященика. Отож, з цього випливає, що Марія є також правдивою Матір'ю Пресвятої Євхаристії. Це не слід розуміти, що Пресвята Богородиця могла би приносити Ісуса як жертву на вівтарі. Це завдання належить виключно священикам. Вони виконують його подібно до Її материнського завдання, тому що також під час Божественної Літургії і за посередництвом слова здійснюють правдиве перемінення її Сина.

Марія привела на світ свого Сина у холодних яслах бідної яскині. Священики приймають Його лише на холодній поверхні вівтаря. Тому вони також, як і Марія, жертвують Ісуса. Марія також є правдивою Матір'ю Євхаристії, тому що Ісус з погляду перемінення з хліба і вина у тіло і кров завдяки священичій дії залишається завжди присутнім між нами.

Ісус постійно присутній між нами для того, щоб продовжувати діло людського спасіння і відкуплення, щоб у таїнстві Божественної Літургії здійснювати жертву Голгофи, яку Він жертвує Отцю через Свою людську природу, яку Він прийняв з тілом від Марії. Так Ісус постійно є присутнім у Євхаристії зі Своєю божественною природою і Своїм прославленим тілом.

Будучи справжньою Матір'ю, Марія завжди присутня біля Свого Сина. Вона жила на цій землі. Вона перебуває зараз у небі завдяки

привілеєві її Внебовзяття разом із тілом. Вона також знаходиться там, де Ісус присутній в кожному киворі.

Непорочне Серце Марії є для Спасителя живою, пульсуючою і материнською дарохранильницею любові, поклоніння, подяки і постійного прощення гріхів. Вона є сповненою радості Матір'ю Євхаристії.

Там, де знаходиться її Син, є завжди також Отець і Святий Дух. У величі неба Ісус, пов'язаний внутрішньою єдністю зі Святим Духом, сидить по правиці від Отця. Так само Його велич проявляється у присутності в Євхаристії навіть тоді, коли Його ставлять назад для зберігання та вшанування у киворі, наповненому материнським серцем Марії.

Переклад з німецької Ігоря Мандрівного
(за матеріалом католицького часопису
"Gott ist Liebe" ("Бог є Любов")

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА НА РАДІО "СВОБОДА"

Попри існування за радянських часів такого потужного джерела релігійної інформації, як український відділ Ватиканського радіо, релігійний блок був обов'язково присутній в українських програмах радіостанцій "Голос Америки" і "Свобода", фінансованих та керованих державними інституціями США.

Американська адміністрація однаково позитивно ставилась до українських Церков – УАПЦ та УГКЦ, – що водночас виключало преференційне трактування того чи другого віровизнання і будь-яку полеміку. Однак зазначимо, що український "Голос Америки" тематично схилявся більше до УАПЦ, а українська "Свобода" – до УГКЦ. Відомий радіожурналіст "Голосу Америки" і директор у 1988-1990 рр. його української редакції Микола Французенко, який працював у 1957-1962 рр. під псевдонімом "Олександр Терещенко" диктором української служби Радіо "Свобода" в Мюнхені, пригадує, що з-поміж її релігійних радіопересилань були навіть Богослуження.

Релігійний блок української служби Радіо "Свобода" наповнювався з трьох джерел – українського самвидаву УГКЦ та УАПЦ; матеріалів, що їх постачали УГКЦ та УАПЦ у діаспорі (звернення, відозви, документи тощо), їх майже недоступної в Україні періодики; нарешті, дописи владик та священиків, а також науковців-богословів на загальні теологічні і морально-етичні теми. В обов'язки т. зв. "вільних кореспондентів" обов'язково входило написання і подача репортажів про найважливіші події українського церковного життя в Західній Європі, обох Америках та в Австралії й Океанії. В Апостольській столиці таким "вільним кореспондентом" для української "Свободи" багато років працював о. д-р Іван Музичка. Час від часу в прямому ефірі української служби Радіо "Свобода" лунали інтерв'ю з високими церковними достойниками. Пригa-

дується інтерв'ю з Главою УГКЦ, кардиналом Мирославом Іваном Любачівським, яке він дав 1985 р. після зустрічі з президентом США Рональдом Рейганом.

У некомуністичному світі 1988 рік відзначався як 1000-річчя хрещення України-Русі. Виразна інформаційна спрямованість релігійного блоку української "Свободи" (і не тільки його) стала важливим чинником утвердження історично правдивого погляду, альтернативного до кремлівського, адже ювілей використовувався КПРС як привід для зміцнення ідеї нерозривності Росії, України і Білорусії, пріоритету Росії і Російської Православної Церкви в історії східнослов'янських Церков та сучасності.

Зрозуміло, що відкрита підтримка УГКЦ кардиналом Августином Казаролі, який 10 червня 1988 р. був представником Папи Івана Павла II на святкуваннях 1000-річчя у Москві, викликала незадоволення політичної верхівки СРСР, однак, її спроби запроторити назад у підпілля УГКЦ та перешкодити відродженню УАПЦ вже не мали сенсу. Українська служба Радіо "Свобода" постійно повідомляла про Богослуження для десятків тисяч греко-католиків на Галичині, про заснування нових парафій УАПЦ у центральних областях України та на всьому Лівобережжі.

Практично щоденними на українській службі Радіо "Свобода" новини про відродження Церкви тоді ще в УРСР стали від кінця 1988 до початку 1989 рр. Новини та матеріали релігійного блоку особливо висвітлювали факти активної підтримки РПЦ імперських настроїв, факти переслідування активістів українських Церков. Їх опрацьовували й подавали в ефір зі студії в Мюнхені головно Григорій Панчук, Іван Гвать, Олександр Воронин та Галина Шепко.

Роль і значення релігійних українських радіопересилань Радіо "Свобода" та прагнення греко-католиків до відновлення історичної справедливості настільки перелякали тоді митрополита Львівського та Дрогобицького РПЦ Никодима (Руснака), що він звернувся "с горькой мольбой" щодо порятунку від свого ж народу безпосередньо до Константинопільського Патріарха Димитрія I: "Начиная с бесчинств во дворе Свято-Юрского собора 22 января текущего года (1989) против нашего православного народа и меня – православного иерарха, реаниматоры Брестской унии при помощи западных радиостанций, т.н. "Радио Свобода", самым бесстыдным образом шантажа и лживых провокаций публично бесчестят нашу Русскую Православную Церковь...". Так російський владика розцінив відправлений для тисяч греко-католиків молебень, а його організатора Ірину Калинець подав до суду. Але, як казали стародавні римляни, голос правди і глухий почує.

З появою приблизно наприкінці січня 1989 р. єдиного на ввесь СРСР напівлегального корпункту Радіо "Свобода" в Москві, ланцюжок подачі інформації Україна-Москва-Мюнхен запрацював безперебійно. Церковною інформацією допомагав голова московської філії Української Гельсинської Спілки Микола Муратов, який під ту пору був і представником УГКЦ у радянській столиці.

Згодом на зв'язок з корпунктом "Свободи" в Москві вийшли покійний вже єпископ Павло Василик, голова Комітету захисту УГКЦ

Іван Гель, правозахисник та політичний діяч Степан Хмара, львів'янки Ярослава Людкевич та Марія Бочарська. Інформацію про стан в УАПЦ готувала й подавала група київських незалежних журналістів на чолі з Сергієм Набокою. За нетривалий період до подачі інформацій долучились також десятки активістів УГКЦ і УАПЦ з усіх областей України.

Під час вже згаданого перебування у Москві у червні 1988 р. кардинал А. Казаролі мав таємну півторагодинну зустріч в готельному номері з представниками УГКЦ. Очевидно, що цим і було започатковано боротьбу за легалізацію УГКЦ. Уже незабаром група священиків і мирян на чолі з єпископом П. Василиком звернулись щодо легалізації УГКЦ до Президії Верховної Ради СРСР, але були недопущені й побиті її охороною.

Про це члени цієї групи свідчили в інтерв'ю українській службі Радіо "Свобода", записаних керівником московського корпункту Анатолієм Даценком. Властиво, саме він розробив план акції протесту й боротьби за свої права й запропонував його владиці П. Василику, С. Хмарі та Івану Макару. Ця акція увійшла в історію як "Голодування українських греко-католиків на Арбаті". Свого роду "штаб" акції розмістився у московському корпункті Радіо "Свобода", яке щовечора протягом всього часу голодування подавало найгарячішу інформацію про перебіг подій в центрі Москви.

А 17 вересня 1989 р. українська служба Радіо "Свобода" повідомила про грандіозний 200-тисячний хресний хід українських греко-католиків у Львові, яким, властиво, й започатковано новітню історію УГКЦ.

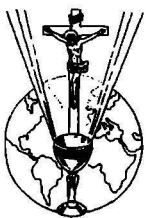

У цей відтинок часу – 1989-1991 рр. – українська служба Радіо "Свобода" отримувала велику кількість листів з претензіями щодо надмірного, з точки зору греко-католиків, висвітлення процесів відродження УАПЦ, і навпаки. Це був відгомін міжконфесійного конфлікту між УГКЦ та УАПЦ, що поступово ширився на Галичині.

Тодішній директор української "Свободи" Богдан Нагайло в інтерв'ю журналу "Україна" наголосив на "надконфесійності" своїх співробітників, зазначивши, що міжконфесійні конфлікти – "це болюча рана, і ми думаємо про те, як би її загоїти. Дуже велике значення має приїзд владики Мстислава (це стало можливим уже за незалежної України 15 жовтня 1992 р. – прим. авт.), особливо важливо це з психологічної точки зору. Все ж таки Україна повинна мати свого патріарха, а ще краще патріархів – і православного, і греко-католицького, одне одному не перечить".

Цій установці було підпорядковано релігійно-інформаційну політику української служби Радіо "Свобода" від 1992 р., коли її бюро відкрилося у Києві, і рівний доступ до мікрофону отримали представники обох конфесій.

Владислав ПРОНЕНКО,
ветеран української служби Радіо "Свобода",
Харків

"ДОЗВОЛЬТЕ ДІТЯМ ПРИХОДИТИ ДО МЕНЕ..." (2)

Практичні вказівки релігійного виховання дітей між першим та Урочистим св. Причастям

Перш, ніж вестимемо мову про релігійне виховання дитини, вважаємо за потрібне звернути увагу на такі дві важливі речі: місце виховання дитини та час початку релігійного виховання дитини.

1) Місце (середовище) християнського виховання дитини

Родина як перша клітина релігійного виховання.

Спочатку слід пригадати ще раз "золотий принцип" релігійного виховання – виховання у першій мірі відбувається в РОДИНІ. Власне у родині дитина не тільки чує, що значить бути християнином, але перш за все на прикладі батьків та родичів бачить, хто такий є християнин. Коли в родині дитина побачить приклади життя, які перечать тому, що катехити та й самі її батьки говорять, тоді вся праця релігійного виховання буде марною. Дитина завжди з великою радістю виконуватиме все те, що побачить у своїх батьків та членів родини. Спершу це буде звичайне наслідування, але з часом прийде і глибше зрозуміння.

Коли батьки не живуть тим, чого вимагають від дитини, тоді вона ніколи не зрозуміє, чому вони від неї це вимагають. Одиноким поясненням, яке тоді має дитина, є те, що християнські практики ніби тільки для дітей, а дорослі вже від них звільнені.

Нижче подані нами зауваги щодо релігійного виховання дитини можуть принести сподіваний результат тоді, коли у вихованні дитини буде співпраця, гармонія між релігійним навчанням та властивим прикладом щоденного християнського життя самих її батьків.

2) Початок християнського виховання дитини

Період пренатальний, як початок релігійного виховання.

Другий елемент, про який не можна забувати у релігійному вихованні – це сам початок цього виховання. Дуже важливий момент людського життя, на який починають звертати щораз більшу увагу – життя дитини перед народженням.

Психологія пренатальна доводить, що виховання дитини починається уже в лоні матері. В цей період відбувається вплив матері на дитину: все, що переживає вагітна жінка, має також вплив на дитину і відбивається на її розвиткові. Дуже гарно про це довідуємось зі Святого Письма, коли Пресвята Богородиця відвідала свою тітку Єлисавету, котра на привітання Марії відповіла: "Ось бо, як голос твого привітання залунав у моїх вухах, дитина з радості здригнулась у моєму лоні!" (Лк 1, 44).

Згідно з сучасними науковими дослідженнями радісні порушення розширяють вени мами і тим самим корисно впливають на передавання життєвих субстанцій до нервової системи дитини, що після народження стане причиною кращого пристосування дитини до життя. Водночас усякі сумні пережиття матері (переляк, страх тощо) звужують вени і порушують порядок здорового формування дитини, вразливий організм якої відчуває це одразу. Пізніше такі негативні досвідчення можуть принести проблеми в пристосуванні дитини до життєвого середовища.

У світлі цієї інформації слід поставити питання про початок релігійного життя і виховання дитини. Оскільки дитина за посередництвом

емоцій матері переживає те, що діється зовні, то вже в лоні матері може вона переживати і релігійні досвідчення матері: гарячу молитву, читання Святого Письма, Божественну Літургію та ін.

У цей період розвитку дитини, а також і після народження на всіх етапах розвитку дуже важливим є те, чи батьки приймають дитину, як Божий дар. Акцептація дитини вже від пренатального періоду має великий вплив на добрий розвиток дитини та її здібність пристосуватись до спільноти людей. Тим самим процес передавання віри матір'ю дитині, про який будемо нижче говорити, започатковується уже в лоні матері.

Пригадавши собі ці два важливі моменти релігійного виховання дитини, перейдімо до обговорення окремих елементів цього виховання, які слід розвивати від самого початку її існування:

а) поглиблювання релігійного знання;
б) формування сумління;
в) виховання до особистої молитви;
г) систематичне приймання Святих Тайн.

а) Поглиблювання релігійного знання

Дитина в перші роки життя починає поступово звертати увагу на зовнішній світ, вивчає те, що діється навколо. Вона розпізнає своїх батьків, пізнає їх голос. Помалу її зацікавлення починає сягати щораз нових предметів. Дитина ще не висловлює словами, але вже починає розуміти навколишнє оточення.

Це пізнання більш інтуїтивне, ніж розумове, однак, має воно велике значення для дальшого розвитку дитини. Дуже добрим є те, щоб від самого початку в обсязі її пізнання знаходились предмети релігійного змісту. Корисним є, щоб перед її очима були присутні хрест або ікони. Дитина ще не розпізнаватиме ці предмети як релігійні, але бачитиме, що вони належать до її світу, в якому вона почуває себе безпечно. Це не означає, що хрест мав би бути іграшкою дитини, але не слід їй забороняти торкатися його, але, навпаки, потрібно дозволити доторкнутися до нього, поцілувати його.

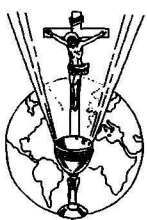

Поступово, коли дитина зростатиме, слід показувати їй, що хрест та ікони – це не іграшки, що між предметами, які знаходяться в хаті і які є до її диспозиції, існує певна різниця. Дуже важливою буде постава батьків, від яких дитина скоро побачить, що вони самі інакше ставляться до хреста, ніж до інших предметів. Навіть якщо дитина не буде ще розуміти, чому так діється, приклад її батьків вказуватиме, переконуватиме її, що речі релігійного культу є важливішими від інших предметів.

Дуже важливим є те, щоб дитина бачила, що хрест в хаті має спеціальне місце, і що самі батьки ставляться до нього з відповідною пошаною, віддають йому честь, як, наприклад, через поцілунок, поклоніння. На цьому етапі розвитку важливо, щоб дитина бачила ці практики батьків, і тоді з часом вона охоче почне робити це разом з ними. В цьому віці основне, щоб дитина віддавала шану релігійним предметам у такий простий спосіб, без жодного усвідомлення, бо вона ще не може цього зрозуміти.

Черговий етап розвитку (біля 2-х років) – це період, коли дитина починає говорити. Одразу ж після цього (біля 3-х років) розпочинається період "запитань", у якому дитина своє зацікавлення зовнішнім світом висловлює питаннями. Серед її питань будуть і ті, які торкатимуться Бога і релігійних практик. Такими питаннями, хоча часто вони є для батьків клопітливими, не можна легковажити.

Між 3-ма і 4-ма роками життя дитина починає відкривати своє "я". Це період, коли вона вже починає пізнавати Бога. Мусимо пам'ятати, що в цьому періоді дитина вимальовує у своїй уяві образ Бога, але це не є образ абстракційний. Дитина творить образ Бога, спираючись на свої спостереження батьків, як наприклад: їх любов, зрозуміння, доброту. Коли у батьків забракне таких елементів, то образ Бога в дитини може бути викривленим і таким часто залишається на довгі роки. Дитина пізнає Бога як батька, але не вміє ще розрізнити Батька небесного від земного, рідного, тому все, що побачить у свого батька, переноситиме на Бога Отця.

У цей період дитина охоче слухає оповідання і хоче, щоб батьки розповідали їй байки. Між розповідями повинні бути також оповідання релігійного змісту, які дуже легко можна зачерпнути зі Святого Письма. Дуже помічними можуть бути видання Святого Письма для дітей з численними малюнками. Треба, однак, пам'ятати, що дитина не є в силі слухати дуже довгі фрагменти, тому краще комусь самому з батьків або рідних простими словами оповісти якусь подію.

Оповідання не має бути довгим і не мусить закінчуватися якимсь дуже чітким моральним повчанням. Коли розкажемо про якусь біблійну особу, добре пізніше, у різних ситуаціях, повертатись до цього. Це не означає, що потрібно повторяти те саме оповідання, бо дитині це може бути нудно. Можна це робити, наприклад, у такий спосіб: коли кілька днів перед тим хтось із батьків розповів дитині про силу Самсона, який поборов лева, то у випадку, коли дитина не хоче їсти, можна їй пригадати, що коли буде добре їсти, то стане такою сильною і доброю як Самсон. Так дитина на ціле життя запам'ятає про певні біблійні особи чи події.

Слухаючи про героїв зі Святого Письма, дитина з ними буде себе ототожнювати, буде хотіти стати такими, як вони. Очевидно, дитина у перші роки ще не буде цього усвідомлювати, але це вже матиме великий вплив на подальший її релігійний розвиток. Не треба боятись, що на початку дитина не дуже добре вміє розрізнити, що є казкою, а що правдою зі Святого Письма. Очевидно, що на чергових етапах свого розвитку дитина буде пізнавати різницю між правдою і байкою. Варто, однак, пам'ятати, що у вихованні дитини не можна зупинятись тільки на цьому етапі виховання, але поступово потрібно показувати дитині вищі вартості Святого Письма і християнства.

У віці між 4-им і 6-им роком життя слід розповідати дитині про самого Бога та наголошувати на вибраних елементах християнської віри. Опираючись на біблійні оповідання, батьки повинні розказувати про Бога Творця, Який створив світ і людину, про Божу любов, райське щастя, зло, яке є протиставленням Богові. Все це має бути підтверджене прикладами зі Святого Письма. Слід також уже розповідати дитині про Ісуса Христа, Його земне життя, про яке мовиться у св. Євангелії.

Важливим елементом є те, щоб ніколи "не лякати" дитину Богом. Завжди з оповідання про Бога дитина повинна виносити добре і радісне враження. Тоді вона не буде боятися Бога, але здобуде до Нього довір'я.

Слід ще раз пригадати, що релігійне виховання не повинно зупинятись на цьому етапі представлення Бога та християнства, але разом із можливостями дитини, які вона поступово здобуває під час свого розвитку, представляти глибшу таємницю Бога, таким чином упроваджуючи людську особу до зрілої віри. *(Продовження буде. Початок у ч. 9 за 2005 р.)*

о. д. Богдан ПЯТНОЧКО, ЧСВВ і
о. Анастасій КАБАЛЬ, ЧСВВ

"ПРОСТИ, ПРОСТИ, БОЖЕ, МЕНЕ ГРІШНУ!"

Кожну поїздку в село, до матері, він вважав чи не останньою. Хоч ще не такий старий – минуло йому тільки шістдесят два, – але сили щораз більше його опускали. Ще до оформлення пенсії почувався більш-менш непогано, працював добре, та й кусок городу за містом обробляв, а тепер уже й праця сторожа через день стала обтяжливою. Дружина померла чотири роки тому, отримала тільки три пенсії та й пішла на той світ.

Тепер живе при дочці, – слава Богу, добре має серце, – хоч і самої життя не встелене трояндами, і чоловік любить до чарки заглядати. Трійко дітей у неї – усі сини, найменшому Петрикові тільки шість, найстаршому Юркові – десять, середущому Степанкові – вісім. Тож він вдома з внуками – обоє ж на роботі. Сторожує тільки вночі, то й клопоту з ним мало має дочка.

Усе було би начебто добре, якщо б оковита не зваблювала зятя, та й якщо б помешкання було більше, лише дві кімнати. Було непогано, коли їх було троє – він, дружина й дочка Оленка, але коли сім'я збільшилась до шести, то вже умови для проживання стали вкрай незадовільні. Добре, що є злагода, хоча часом і непорозумінь не можна оминути. Але ситуація в сім'ї назагал непогана.

Тепер ось іде він од станції додому. Шлях недовгий, може, якихось п'ять кілометрів, якщо йти навпростець. Іде до хати, де він колись народився, а тепер доживає в ній, можливо, вже останні хвилини життя його мати, згорьована, запрацьована на важких роботах, а тепер сухоти (звідки вони взялись?) довершують своє руйнівне діло: важкий віддих, задушливий кашель з кров'ю. Тепер і хата вже не та, як була колись: згорблена, перекривлена, як і її господиня, що доживає свого віку.

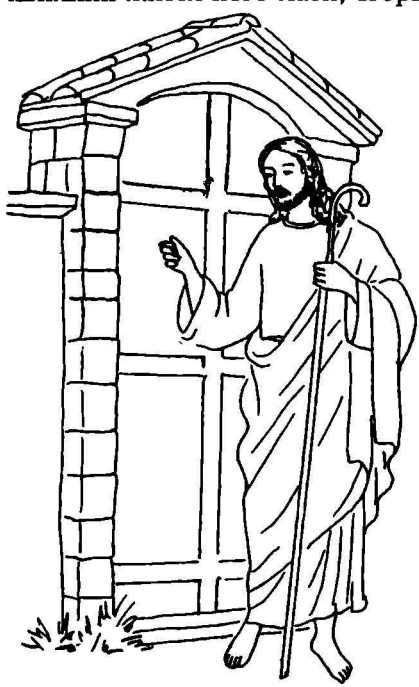

Йде від станції сам, ніхто не перешкоджає його думкам, які, немов у калейдоскопі, хаотично відтворюють окремі епізоди його життя, здебільшого пов'язані зі селом, його родинним гніздом. Народився він пам'ятного для західних українців 17 вересня 1939 р. Батька Петра не пам'ятає, бо зовсім його не бачив, хіба що на єдиній світлині, яку зробив фотограф-аматор, коли батька покликали в квітні 1941 р. до війська. Покликали його, як і ще кількох односельчан, як говорили в селі – на тренування, а точніше "обучіть

воєнного дєла", на три місяці, а там війна і вже опісля, десь у п'ятдесятих роках, отримали у воєнкоматі стандартне: "Пропал бєз вєсті". Дивно якось: якщо пропав, то яка ще може бути "вєсть"?

Багато радісного й сумного пригадував він собі нераз, а таких моментів у його житті було чимало: чого вартує його служба в армії, а проходив він її в пограничних військах – спочатку на Далекому Сході, закінчував вже у Туркменії, так би мовити, на гарячих пісках. Не дай Бог, такої "служби" нікому... Що його стримало тоді від самогубства, одному Богові відомо. Мабуть, маленький медалик Пречистої Діви, яким мати благословила його, коли йшов в армію, і який таємно зберігав у своєму солдатському одязі.

Ось невеликий лісок, знайомий пеньок і жердина, на яку останнім часом звик присідати під час подорожі додому... Присів і тепер, обнявши руками голову, не зчувся, як задрімав. І побачив перед собою постать своєї матері – була такою молодою, гарною, усміхненою, якою її запам'ятав у своїх дев'ять років, коли вона, разом із його хресною матір'ю, перед Великоднем, подарувала йому гарне вбрання. Тішився ремінцем з пряжкою при штанях, мештами, а ще більше кашкетом: він був такий гарний, так йому "пасував", здавалось, що такого кашкета ніхто в селі не має, хоч це було не так. Це був останній Великдень в селі, востаннє співали величне: "Христос Воскрес", бо під осінь церкву закрили, священика арештували, а його родину через кілька місяців вивезли.

Приємні картинки з його напівсирітського дитинства зникли, коли повз нього пройшов якийсь чоловік, що навмисне кашлянув, щоб його розбудити.

Що ж то робить тепер його мати? Коли останній раз відвідував її, говорила, що, мабуть, востаннє його бачить. Просила поховати її біля могили її батьків, але він знав, що не виконає її прохання: в селі вона була єдиною єговісткою і в селі вже говорять, що не місце на християнському цвинтарі іновірцям, хіба що в захаращеній місцині на узбіччі, де хоронять самогубців.

Він і до сьогодні не може втямити, як це сталося, що вона покинула віру своїх батьків і стала сектанткою. Правда, що останнього півроку щось вона менше згадує про Єгову, про своїх "братів" і "сестер" по вірі, та й вже не так часто відвідують її єговісти зі сусіднього села, яке майже повністю стало єговістським. Скільки просив матір не знімати зі стін святих образів, бо знав, що сектанти їх не визнають, як і не визнають Розп'яття... Однак, коли приїхав якось додому, то побачив уже в хаті голі стіни, а мати сказала, що це зробили її єдиновірні братчики і сестрички. Добре, що хоч не спалили їх!

Йде протоптаною роками стежиною і думає: звідки взялося це сектанство, яке збаламучує християнські душі? Єговісти проповідують, що тільки їхня віра є єдино правдивою, що Єгова тільки для них приготував рай на землі, а всі інші будуть знищені! Кажуть, що Америка і американські масони так про нас дбають... Чи мало їй, цій Америці, що своїм колорадським жуком споганила наші картопляні поля, то ще й взялась за українські душі? А скільки тепер цих єговістських "апостолів" вештається серед нас: роз'їжджають

люксусовими машинами по наших селах, ходять від хати до хати, залишають, навіть якщо й господарі цього не бажають, "святу" літературу, одним словом, навертають і вказують тільки єдиний шлях спасіння в їхній єговістській вірі...

І знову думка про матір... Що вона тепер робить? У якому стані її застане? Відколи матері стало гірше, попросив уже немолоду, трішечки старшу за себе сусідку, що повернулася колись із Сибіру і знає людську біду, щоби хоча б два рази в день заглянула до матері: принесла теплого молока, купила в магазині (колись це була кооператива) хліба чи булочку, може, якогось борщика чи супчику зварила, одним словом, щоб хоч трохи доглядала її, але ще більше просив цю віруючу жінку, щоби постійно говорила матері про хибний шлях її життя у єговістській вірі, що треба їй перепросити Господа і Пресвяту Богородицю, тим більше, що вже закінчується її земне життя. У селі була сім'я запеклих єговістів, яких звали Бігудями, але вони вже більше десяти років покинули свою єговістську "братію", а мати дотепер не може здобутися на такий крок.

Уже добре стемніло, як наблизився до села. Ще якихось двісті метрів і вже видно рідну домівку. Не один раз, бо ще з дитинства ходив цією дорогою, знав кожний горбочок на вулиці, розрізняв навіть, якого газди пес, гавкаючи, його супроводить. А тепер якась незбагненна тиша, немов усе живе заснуло міцним сном...

З вулиці побачив світло у великій кімнаті материної хати і щось защеміло на серці...

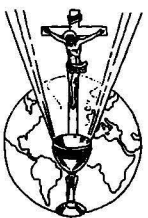

Скрип хвіртки і він уже перед порогом хати. Але що це: він чує якісь голоси, що доносяться з кухні. Відчиняє двері і ледве не втрачає свідомості: перед ним священик, ще в епітрахилі, дяк і сусідка. Блискавкою прошила думка: невже вже померла мати? Як це так, що священик у єговістки? Перегородила йому дорогу до матері сусідка, кажучи: "Мати тільки що висповідалася і запричащалася, їй стало трохи легше і просила залишити її саму".

Відчувши, мабуть, серцем, що приїхав син, покликала його. У сльозах він у неї, а вона в нього просила прощення. Вимучене хворобою тіло ледве животіло, але в ньому ще знаходилась великої міці душа, яка у хрипоті, ледве чутним голосом, змогла промовити: "Господи, Ісусе Христе і Пресвята Богородице, простіть мене грішну, простіть, простіть мене".

Чи чула вмираюча мати слова сина: "Візьми, моя мамо, медалик, яким ти колись благословила мене в армію. Це медалик Матері Божої, яка оберігала весь час мене та й не дала загинути твоїй душі. Я втрачаю тебе, дорога мамо, мені дуже сумно, що вже тебе не буде між нами, але мені радісно, що я проводжатиму тебе в останню дорогу не як єговістку, і похоронять тебе по-християнськи біля могили твоїх батьків. Прошу милосердного Бога, щоб так, як ти, у покаянні вмирали всі сектанти!".

Хоронила розкаяну єговістку вся християнська громада села...

Стефан КРАСНОМОВЕЦЬ

ПОРАДИ ДЛЯ ЧОЛОВІКА І ЖІНКИ

У цій статті подаємо поради як для чоловіків, так і для жінок. Перша частина порад (1-5) є спільною для чоловіків та жінок. Продовження (6-10) у двох варіантах (окремо для чоловіків і жінок) з урахуванням їхніх психофізичних особливостей буде поміщене у двох наступних числах часопису.

1. Люби правдиво

"Ніхто неспроможен любити більше, ніж тоді, коли він за своїх друзів своє життя віддає" (Ів 15, 13).

Любов не є нашим вольовим актом. Ми не можемо у якусь мить вирішити кохати. Наше душевне зворушення (любов), насправді не є нашим – це дар *(те, що дарується нам, безкоштовне)*, яким інша особа торкає нашу душу.

Переживаючи цей стан, ми з вдячності за це зворушення починаємо віддавати себе на служіння тій людині. Нам хочеться ощасливити іншу особу. Ми готові йти на різні жертви. Ми починаємо брати участь у житті іншої особи – жити для когось, без огляду на власну користь, не шукаючи свого. Це власне і є любов – свобідне самовіддання іншому.

Для любові чужим є термін *"партнерство"*. Партнерство, хоч і передбачає взаємовигідні відносини, проте виключає поняття пожертви. "Я тобі, ти мені" – мотив власної користі є головним. У любові ж основним є добро іншої особи. *"Ніхто хай не шукає для себе користі, лише – для іншого!" (1 Кор 10, 24).*

Ніщо так не руйнує любов як егоїзм. Якщо до одруження більше думаємо про іншу особу – як їй догодити чи сподобатись, – то після шлюбу за деякий час все ніби припиняється і тепер починаємо вимагати свого. Дошлюбний період у таких випадках нагадує заманювання, а після одруження починаємо "їсти спійману рибку" – користати з неї. Мусимо шукати правдивої любові у наших взаєминах і викорінювати все, що намагається зайняти вище від неї місце.

Парадоксальний закон: людина себе знаходить (сповняє своє покликання людини), коли дарується іншій особі. Коли ж зосереджується на собі, прагне до самозадоволення, тоді себе втрачає. Слід віддавати себе безкорисливо іншій особі.

2. Будуй взаємини

"Любов будує" (1 Кор 8, 1); "Кожен із нас нехай намагається догодити ближньому: на добро, для збудування" (Рим 15, 2).

Більшість подружніх пар, яких нераз називаємо ідеальною парою, – є плодом багаторічної праці. Запам'ятай: одруження не є якимось магічним актом, після якого раптово все міняється.

Подружні відносини не виникають самі по собі, їх треба будувати. Тому, як ніколи, стає актуальною давня приказка: "Як постелиш, так і виспишся". Мусимо відчувати відповідальність за подружжя на собі й багато працювати – будувати і вдосконалювати взаємовідносини, бо ніхто за нас цього не зробить.

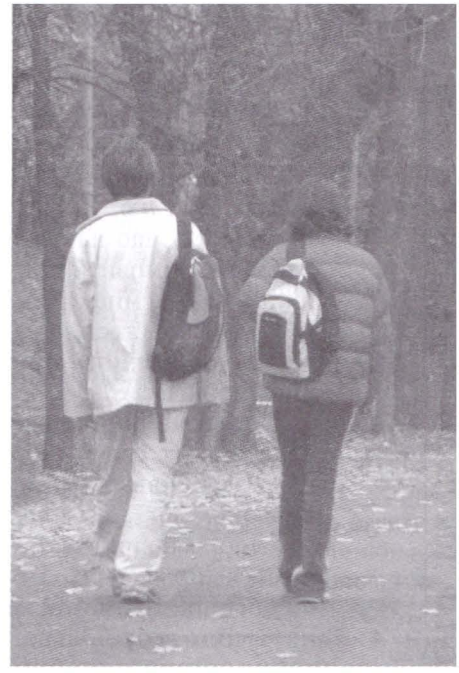

Необхідно зрозуміти: все, що чинимо – будує або руйнує подружжя. Перш, ніж діяти, звертаймо завжди увагу на те, які наслідки це матиме на подружніх відносинах. *"Усе дозволене, але не все корисне; усе дозволене, але не все будує" (1 Кор 10, 23).*

3. Шукай порозуміння

"Дай мені, Господи, ласку розуміти інших, аніж бути зрозумілим" (св. Франциск з Асижу).

Шукайте спільного і поважайте відмінне!

Пам'ятай – ви різні! Протягом довгого часу ви виховувались у різних сім'ях, де плекали інші погляди на світ, де панували інші цінності. Поєднавшись у шлюбі, ви створили спільноту двох відмінностей: різних поглядів і характерів. Брак розуміння спричинює найбільше проблем.

Мусиш зрозуміти, що треба поважати погляди іншої особи, оскільки вони мають своє підґрунтя. Коли людина думає по-іншому, то це ще не означає, що вона помиляється. Подібно і тебе інші сприймають як інакомислячу особу.

Те, що ти вважаєш "правильним", може видатись твоєму спільнику в подружжі за нерозумну річ. Ви виховані у різних середовищах, але відмінність не означає хибність. Можливо, у кожного інший підхід до цього.

Найважче знайти спільну мову, тобто говорити на одному рівні. І коли виникає конфліктна ситуація, то складається враження, що її неможливо вирішити.

Найперше не впадай у відчай! Спробуй визначити, що є спільного у вашій розмові, і це відкриє тобі шлях до подальшого діалогу. Ти зрозумієш, що дуже часто ви говорите про одне і теж, тільки порізному підходите до проблеми.

Не забувай, що можеш помилитись. "Я людина, тому помилився" – казали давні греки. Тож не роби зі себе "божественного створіння", яке ніколи не помиляється. Не зациклюйся на власній правоті і часто припускай, що можеш помилитись. Це дасть змогу уважніше прислухатись до думки іншого. Слухай не вухами, а серцем.

Коли є якась проблема – говоріть про неї, не замовчуйте і не носіть у собі. Не забувай про спілкування. *Діалог* (а не монолог) може суттєво вплинути на ваші взаємини, покращити взаєморозуміння. Але пам'ятай: під час спілкування не повинно бути переможців і переможених. Діалог не ведеться заради перемоги, а заради *зближення,* бо інакше це вже не діалог.

"Отож, благаю вас я, Господній в'язень, поводитися достойно покликання, яким вас візвано, в повноті покори й лагідності, з довготерпеливістю, терплячи один одного в любові, стараючися зберігати єдність духа зв'язком миру (Еф 4, 1-3).

4. Прощай

"Прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим" (Мт 6, 12).

Кажуть, що найважче людині сказати два слова – "прощаю" та "вибач". Вимовити їх просто, але сказати їх зі щирістю, без фальші, іронії чи насмішки важко...

Нам видається, що ображеним виглядом обличчя зможемо іншого чомусь навчити. Насправді ж прощаючи, ми показуємо найкращий урок.

Які взаємини можна побудувати, коли обидві сторони стоять на позиціях своєї *"вічної правоти"* і відмовляються визнати свої помилки, навіть коли вони є очевидні? "Впертість – прикмета віслюків".

Добре подружжя у своєму фундаменті має камінь, який називається "прощення". Тому, коли його ігноруємо, то підриваємо шлюбні відносини зі самої основи. Отож, коли ми маємо образу на серці, приймімо добровільне рішення про прощення і продемонструймо своєю поведінкою (без злопам'ятності) свою любов.

"Тут підійшов Петро й каже до Нього: "Господи! Коли мій брат згрішить супроти мене, скільки разів маю йому простити? Чи маю до сімох разів прощати?". Ісус промовив до нього: "Не кажу тобі: до сімох разів, але – до сімдесяти разів по сім!" (Мт 18, 21-22).

Нехай прощення стане для вас звичним і не ведіть обрахунку його кількості.

"І коли стоїте на молитві, прощайте, як маєте щось проти кого-небудь, щоб і Отець ваш, Який у небі, простив вам провини ваші" (Мр 11, 25).

5. Не критикуй

"Не судіть, і не будете суджені; не засуджуйте, й не будете засуджені; простіть, і вам проститься" (Лк 6, 37).

Не вдавайся до критики, коли вона не є конструктивною *(такою, що будує)*, а навпаки – містить образливий тон, приниження та відштовхує іншого.

Взагалі, затям собі: критикою та агресією нічого не зміниш, а якщо і наступить зміна, то буде вона з примусу, і при першій же нагоді її будуть ігнорувати. Фактично, таким чином виховуємо актора, котрий, залежно від ситуації, буде грати роль *"чемного"*, а насправді в ньому жодної зміни не відбулось.

Пам'ятай: чим більше критики, тим менше любові. Зрозуміло, що коли бачиш недоліки, то мовчанкою їх не виправиш. Проте *"нехай усе у вас діється в любові" (1 Кор 16, 14).*

Завжди пам'ятай слова Господні: *"Якою бо мірою ви міряєте, такою й вам відміряють" (Лк 6, 38). (Продовження буде)*

Підготував бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

ГОСПОДЬ – МОЄ УПОВАННЯ ВІД ЮНОСТІ

Цього року виповнилося 100 років від дня народження і 70 років з часу священичого рукоположення визначного ієромонаха Василіянського Чину XX ст. о. д-ра Іринея Назарка. Господь клав йому на плечі чимало хрестів, але він ніс їх терпеливо і без нарікань, віддаючи всі свої сили і таланти для рідної Церкви, Чину і народу.

"У стіп ікони Крехівської Богородиці клячав вісімнадцятилітній юнак-новик у довгій чернечій рясі. Він молився і плакав... Молився юною душею. Плакав таким риданням, що груди в нього розривалися. Він важко захворів на горло і настоятель монастиря хотів відіслати його додому. Адже він буде непридатний до апостольської праці.

Коли юнак молився у каплиці і просив заступництва у Пресвятої Матері, настоятелі радилися, яке прийняти рішення стосовно нього. "Матінко Небесна, не відкинь мене! Дозволь мені залишитися між твоїми слугами, як останньому з них..." – благання юнака перервав стукіт у двері каплиці о. настоятеля. Він повідомив, що більшість дорадників вирішили залишити його в монастирі. За кілька хвилин перед іконою клячав юнак у чернечій рясі. Але в його очах блистіли сльози радості...".

Ось так описав перші труднощі на дорозі монашого служіння о. І. Назарка визначний громадський діяч української діаспори у Німеччині д-р Дмитро Бучинський *(див. Християнський голос, 21 серпня 1955 р.)*.

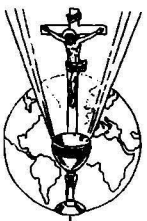

Отець І. Назарко народився 7 липня 1905 р. у Тернополі, де закінчив 7-й клас гімназії. У віці 17 років покинув батьківський дім і вступив до Василіянського Чину. Хоч недуга могла перекреслити його прагнення осягнути монаший стан, та все ж він довірився Богові й був переконаний у правильності свого вибору. За роки студій у Крехівському монастирі виявився здібним студентом: закінчив усі гімназійні науки, опанував основи філософії і богослов'я. 28 листопада 1930 р. був рукоположений на священика Перемишльським владикою Йосафатом Коциловським, ЧСВВ (нині блаженним УГКЦ).

Настоятелі вже від самих початків бачили в молодому монахові майбутнього талановитого проповідника Божого слова. І вони не помилилися, коли доручили йому завдання бути мандрівним місіонером по цілій Галичині. Молодий місіонер простими словами пояснював Божий закон, і ці слова знаходили свій шлях до сердець тисяч селян, які слухали його з великим захопленням.

До о. І. Назарка горнулася шкільна і студентська молодь, яку він дуже любив і намагався запалити у неї любов до Бога і Його Пресвятої Матері. Отець Іриней засновував гуртки Марійських дружин молоді по цілому краю. До цієї молодіжної релігійної спільноти вступали тисячі юнаків і дівчат, які з великою охотою слухали духовні науки презеса "молодого війська Пречистої Діви".

Талант усного проповідування Євангелія був тісно пов'язаний із письменницькою та редакторською працею молодого Василіянина. В умовах польської цензури він отримав завдання редагувати відомий у цілій Галичині щомісячник "Наш Приятель" і "Вісник Марійських Товариств". Численні статті о. І. Назарка, ЧСВВ друкувалися у "Місіонарі" та інших греко-католицьких виданнях – "Новій Зорі", "Доброму Пастирі" тощо. Це дуже цінна спадщина з огляду на глибину пояснення Святого Письма.

Неодноразово о. І. Назарко, ЧСВВ займав відповідальні становища. Одне з найважчих припало на 1939-1944 рр., коли був ігуменом монастиря св. Онуфрія у Львові. Саме в цей період нога комуністичного окупанта двічі ступала на галицьку землю і в 1944 р. затрималася на кілька десятиліть, залишивши по собі жахливу духовну руїну.

Отець-ігумен ще в 1939 р. відчув на собі усю безбожність нової влади, яка намагалася запровадити свої порядки у релігійній сфері. В 1944 р. він, як і деякі інші ченці Василіянського Чину, покинули рідну землю. Спочатку він перебрався до Словаччини, а потім через Австрію і Німеччину до Франції. У 1946 р. йому вдалося виїхати до США, звідки він подався до Канади. Того ж року о. І. Назарко, ЧСВВ був призначений редактором українського католицького журналу "Світло" (спершу він працював у Мондері, а потім – у Торонто).

Як монастирські мури на рідній землі, так і редакторський стіл у Канаді не згасили у його душі місіонерського запалу. Цілих два роки о. місіонер їздив по цілій Канаді, голосячи слово Боже серед наших земляків. Також продовжував свою публіцистичну працю цілим рядом статей, а також видав дуже цінні наукові розвідки.

У 1948 р. настоятелі перевели о. місіонера до канадського міста Монтреаля. Здобувши докторат в Оттавському університеті, о. І. Назарко, ЧСВВ три роки викладав історію Церкви в університетах Монтреалю й Оттави.

У 1953 р. перша повоєнна Генеральна капітула Василіянського Чину призначила його консультором-дорадником Протоархимандрита. Отець Іриней переїхав до Рима, де у 1954-1963 рр. редагував "Записки ЧСВВ". Незважаючи на підупале здоров'я, о. Іриней продовжував проповідницько-місійне служіння серед наших емігрантів в Європі. Він також не полишив і наукових пошуків. Однією з його найкращих монографій є "Святий Володимир Великий – Володар і Христитель Руси-України".

Невдовзі Конгрегація для Східних Церков призначила його ректором Української Папської семінарії св. Йосафата (1955-1966 рр.). Отець Іриней Назарко, ЧСВВ був дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, Українського Богословського Наукового Товариства і членом-засновником Українського Історичного Товариства.

Повернувшись до Канади, заслужений отець Василіянин жив спочатку в монастирі у Торонто і, попри операції та часті недуги, продовжував займатися письменницькою діяльністю і науковими пошуками, а також голосити Боже слово. Останньою його обителлю стала Оттавська, де він пильно виконував служіння духівника, але погано чув, що могло бути наслідком довготривалих сповідей у колись вогкій василіянській церкві св. Онуфрія у Львові й після відпустових багатолюдних прощ.

В останні роки свого земного життя о. Іриней не полишив пера. Його цінні статті друкували наукові й церковні журнали навіть після смерті.

Жертвенний ієромонах відійшов по вічну нагороду 20 квітня 1976 р. і був похований на монашому цвинтарі у Мондері (Канада).

В одній зі своїх духовних наук, опублікованих у "Християнському голосі", він написав такі рядки: "Можемо бути вбогими робітниками, безпритульними скитальцями чи й останніми жебраками, але як ми маємо освячаючу ласку, ми перед Богом багаті й щасливі, бо маємо скарб вічний". Напевно, Господь нагородив вічним скарбом свого жертвенного робітника, який з юних літ мав до Нього глибоке довір'я і упования.

Підготував Ігор СКЛЕНАР

КВІТИ ДЛЯ БОЖОЇ МАТЕРІ

Маленька Мартуся приїхала з мамою у село до тітки Галини.

Ой, як же гарно у селі! І сонечко світить лагідно, і повітря чисте й тепле, що аж лоскоче в носику. Звідусіль чути спів пташок. По подвір'ю гордо походжає зозулястий півень зі силою-силенною курей. Мартуся вже годувала їх зерном і навіть подружилася з тітчиним песиком.

Та найбільше Мартусі сподобався великий квітник біля самісінької тітчиної хати. Відкриєш вранці вікно – і кімнату охоплює запах квіточок, здається, ніби це вже не кімната, а одна велика, прекрасна і пахуча квітка. Нічого прекраснішого дівчинка у своєму житті ще не бачила.

Якось рано-вранці мама збудила дівчинку, щоб іти до церкви на Службу Божу. Дівчинка солодко потягнулася в ліжечку. Як же гарно їй спалося! Та все ж встала, помолилася і хутенько одягнулася. Як же це – не йти до церкви?!

Через деякий час мама, Мартуся і тітка Галина вже йшли сільською вулицею до Божого храму. Дівчинка йшла попереду дорослих, розглядаючи все навколо. Чепурненькі сільські хатинки стояли рівними рядами по обидвох боках вулиці. За хатами виднілися сади, а з-за парканів виглядали барвисті квіти.

– Тітко Галино! А я б ваше село назвала Квіткове. У ньому стільки квітів! – захоплено щебетало дівча.

Мартуся ще щось хотіла сказати, але тут її увагу привернула фігурка Божої Матері. Вона підбігла до фігурки і зупинилася, вражена побаченим.

– Мамо! Тут така висока трава і ні однієї квітки. Навіть кропива росте! А чому сюди ніхто не приходить?

І дівчинка, відважно схопивши двома руками високу і товсту стеблину кропиви, спробувала витягти її зі землі. Та кропива не здавалася. Десятки її пекучих колючок немилосердно вп'ялися у маленькі долоні дівчинки. І якби не допомога мами, хто зна чи перемогла б Мартуся кропиву...

Стоячи на св. Літургії в церкві, дівчинка ледве терпіла пекучий біль у руках. Коли знову проходили повз фігурку Богородиці, на очах у дівчинки блиснули сльози. Долоні все ще пекли і боліли. Та найбільше Мартусі було прикро, що вона ніколи не зможе своїми тендітними рученятами здолати опір злющої кропиви.

Удома дівчинка ледве могла стиснути докупи пальчики, і мамі довелося прикладати холодний компрес до рук донечки. Через деякий час біль поволі вщух. А вночі Мартусі снився дивний сон: ніби Матінка Божа ходить по селу і просить у людей квіти, тримаючи у руці букетик з кількох квіточок.

– Приходьте до нас! У нас багато квітів! – голосно викрикнула дівчинка... і прокинулась. Та ще й дорослих збудила.

Коли дівчинка розповіла про свій сон, мама і тітка мовчки переглянулися. Мартуся не бачила, як ранесенько, коли вона ще спала, її рідні вирушили до фігурки Пресвятої Богородиці і, повиривавши бур'яни і кропиву, прибрали святе місце. А тітка Галина принесла величезний букет квітів і поставила його у вазу біля Божої Матері.

А коли вранці Мартуся прийде до фігурки Пречистої, то побачить, що букет біля фігурки набагато більший за той, який вона бачила уві сні.

Наталія Роман,
с. Жирівка Львівської обл.

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Передплатний індекс – 23959

Головний редактор
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ

Редакційна колегія:
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Заступник головного редактора
Віра АРІВ
Відповідальний секретар
Ігор СКЛЕНАР
Комп'ютерна верстка
Тараса БРОДОВИЧА

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела.
● Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.

Адреса редакції:
м. Львів, 79019,
вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський
монастир Отців Василіян
тел./факс 72-46-94
e-mail: misionar@lviv.farlep.net

Підписано до друку 26.09.2005 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Зам.

Ціна договірна

Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян "Місіонер". 80300, Львівська обл., м. Жовква, вул. Василіянська, 8

© Журнал "Місіонар", 2005

зміст

Слово редактора **257**
Наміри Апостольства молитви на жовтень **258**
Наміри Апостольства молитви на листопад **260**
К'яра Любік
"Слово життя" **261**
† Любомир
Звернення Синоду єпископів УГКЦ до вірних **263**
Конференція монашества *265*
Програма XI прощі вервиці *265*
Освячення храму в Караганді *266*
с. Лукія Мурашко, ЧСВВ
Провінційна капітула сестер Василіянок **266**
Остання книга Івана Павла II *266*
о. Корнилій Яремак, ЧСВВ
Наслідувати Марію **267**
о. Мелетій Батіг, ЧСВВ
Вервиця у родині **269**
Марія – Мати Євхаристії *272*
Владислав Проненко
Українська Церква на Радіо "Свобода" **273**
о. д. Богдан Пятночко, ЧСВВ та о. Анастасій Кабаль, ЧСВВ
"Дозвольте дітям приходити до Мене..." (2) **276**
Стефан Красномовець
"Прости, прости, Боже, мене грішну!" **279**
бр. Миколай Микосовський, ЧСВВ
Поради для чоловіка і жінки **282**
Ігор Скленар
Господь – моє уповання від юності **285**
Наталія Роман
Квіти для Божої Матері **287**

На обкладинці: *Розп'яття Ісуса Христа на Карловому мості у чеській столиці Празі (фото Тетяни Кушнір).*

КРОСВОРД

"ПІД ТВОЮ МИЛІСТЬ"

(Три крапки замініть словом)

По горизонталі:

2. "Прийми, о люба Ненько, цей віри наш серця ..." (із пісні "О спомагай нас, Діво Маріє").

7. "Хочемо Бога в наших родинах, у душах любих діточок, щоб ... бодрив їх в прикрих хвилинах, ласкаво дарив наших дочок" (із пісні "О спомагай нас...").

8. "Всемогучим омофором покрий в день горя і руїни весь Твій ... бідний України" (із пісні "Царице наша" о. Й. Кишакевича).

11. Шляхтич Андрій ... , у домі якого зберігалася Гошівська чудотворна ікона Матері Божої.

12. Сяйво навкруг голови святого на іконі.

15. "О, Маріє, просим щиро: дай народам ... миру" (із пісні "Царице благодати" о. Василя Мендруня, ЧСВВ).

16. "Як ластівка, що у вирій відлетіла, повертається навесні, так і Твоя свята ... , Маріє, відлетівши, перебула час, коли в нас лютувала холодна зима, вернулась і принесла нам весну духовної потіхи" (з Акафісту поверненню чудотворної ікони Матері Божої Кристинопільської о. Маркіяна Когута, ЧСВВ).

17. Село на Львівщині, де довший час зберігалася ікона Страждальної Матері Божої, яка з 1990 р. розміщена у василіянській церкві св. Андрія у Львові.

По вертикалі:

1. "Минуло двісті літ, як на Підгір'ї Ти звіздою ясною заблисла нам, – за чудеса Твої, за щедрі дари ... здвигнув Тобі величний храм" (із "Молитви прочан до Гошівської Богоматері" У. Кравченко).

3. Отець Маркіян ... , ЧСВВ – автор багатьох акафістів до Пречистої Діви Марії.

4. "Потому Ти Крехів вибрала на ... , щоб ласки розляти обильні нам всім" (із пісні "У Верхраті наперед").

5. "Престол свій принесла Ти в монастир, несучи з собою божественний ... " (із пісні "У Верхраті наперед").

6. "Маріє, Маріє, Ти наша ..., візьми нас, покрий нас під свій покров" (з "Пісні до Боронявської чудотворної ікони Божої Матері").

9. "Там, у гаю, серед борів в селі ... є чудесна Мати Божа й цілюща криниця".

10. Автор вірша "Молитва прочан до Гошівської Богоматері" – Уляна ... .

13. Село на Івано-Франківщині, відоме чудотворною іконою.

14. "Маріє, як Єгиптом врятував Тебе ... , так Твою Ікону врятували Твої звеличники" (з Акафісту поверненню чудотворної ікони Матері Божої Кристинопільської).

Підготувала Леся Штикало, м. Львів

Відповіді на кросворд "Монаший", вміщений у ч. 9 за 2005 р.:

По горизонталі:

5.Протоігумен. 8.Отець. 9.Парох. 10.Орден. 13.Катрій. 14.Церква. 17.Синкел. 18.Андрей. 22.Лавра. 24.Богун. 25.Фелон. 26. Кандидатура.

По вертикалі:

1.Праця. 2.Покора. 3.Ігумен. 4.Пекар. 6.Стихар. 7.Жовква. 11."Місіонер". 12.Мендрунь. 15.Диякон. 16.Херсон. 19.Ваврик. 20.Тропар. 21.Бучач. 23.Петро.

“Я — хліб живий, що з неба зійшов.
Коли хтось цей хліб їстиме,
житиме повіки.
І хліб, що його Я дам,
це — тіло Моє за життя світу”

(Ів 6, 51).